

The Case that is Bildt

En VICS-odyssé i Carl Bildts *Operational Code* i kölvattnet
till Georgienkriget

Richard Forsén

Abstract

This thesis is an attempt to identify possible changes in the operational code of the former Swedish minister for foreign affairs Carl Bildt following the Georgian war of August 2008. The analysis uses the VICS (Verbs In Context System) coding scheme developed by Stephen G. Walker, Mark Schafer and Michael D. Young to quantitatively analyze public speeches made by Bildt from before and after the war in the Caucasus. The thesis furthermore introduces beliefs and the operational code construct as concepts within foreign policy decision making and international relations theory. The coding has throughout been done with the computer program Profiler Plus 7.3.2. using a customized coding scheme to as accurately as possible analyze the speeches of Mr. Bildt in his function as Swedish minister of foreign affairs. The use of Profiler Plus 7.3.2 and the modified dictionary has been possible through the generous assistance of Social Science Automation, Inc. and Dr Michael D. Young.

The conclusions from the VICS analysis at first glance seem to point toward the Georgian war leaving an increasing positive and optimistic streak in the operational code of Bildt. A theoretical explanation as to the reason for this could be that the Georgian events of August 2008 simply didn't clash with Bildts previous belief-sets the same way that the Soviet invasion of Afghanistan shook Jimmy Carter or the events of 9/11 shook George W. Bush. Any conclusions are, however, burdened with methodological and theoretical reservations which invite for future studies on the case of Bildt and the Georgian war as well as operational code belief change and cognitive change as a whole.

Nyckelord: Carl Bildt, Operational Code, Georgian war of 2008, cognitive change, belief change, VICS.

Antal ord:

9805

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
1.1	Syfte och frågeställning.....	2
1.2	Metod, material och avgränsningar.....	3
2	Teori och hypotesbildning.....	6
2.1	Carl Bildt: en kort biografi.....	6
2.2	<i>Beliefs</i> och <i>Operational Code Analysis</i> : en introduktion.....	7
2.3	Förändringar i <i>beliefs</i> och uppsatsens hypotesbildning.....	11
3	Operationalisering och VICS.....	14
3.1	Metodologiska avvägningar.....	17
3.2	<i>Operational Codes</i> filosofiska <i>beliefs</i>	19
3.3	<i>Operational Codes</i> instrumentella <i>beliefs</i>	21
4	Resultatredovisning och analys.....	24
5	Slutsatser.....	33
6	Referenser.....	34

1 Inledning

”As a professor, I tended to think of history as run by impersonal forces. But when you see it in practice, you see the difference personalities make.”

(Henry Kissinger, citerad i Isaacson 2005:15)

Vad formar den politiska verkligheten i vår värld? Inom forskningen av utrikes- och säkerhetspolitik samt internationella relationer har forskningsfältet sedan länge tillbaka strikt sett varit uppdelad i tre delar, med förespråkare för aktörers, strukturers och kombinationer av aktörer och strukturers överhängande betydelse.

De mest klassiska aktörsfokuserade teoribildningarna har ofta till varierande grad baserat sina utgångspunkter rörande aktörers beteende på den så-kallade *rational actor*-modellen. *Rational actor*-modellen bygger på en rudimentär förståelse av aktörer som logiska automata som agerar utifrån rationellt begrundade och sinsemellan prioriterade preferenser. Rationaliteten spelar i detta sammanhang stor betydelse eftersom en viss förutsatt rationalitet har ansetts utgöra basen för hur den individuella aktören bör/ska agera. Aktörens beslutsfattande ska enligt modellen ske i enlighet med särskilda bestämda mål tillsammans med särskilda bestämda övertygelser om sambanden mellan aktörens olika handlingsalternativ och aktörens slutliga mål. Allt detta ska i slutändan enligt den mest rudimentära *rational actor*-modellen ske för att gynna aktörens egenintresse (Chong 2014:96f).

En renodlad *rational actor*-modell har dock visat sig vara av begränsad praktisk nytta när forskare har synat verkliga människors politiska beteende i fogarna. Så-kallad *bounded rationality* har visat sig ligga närmare sanningen när det gäller hur verkliga personer agerar. Mer bestämt så har *Rational actor*-modellens ”rationella” agerande i slutändan visat sig vara starkt underställt människans kognitiva (med ”kognitiva” i betydelsen ”för personen medvetna mentala processer”) begränsningar rörande hanteringen av stimuli och vad för slutgiltig information som kan tolkas ur sagda stimuli. Människan är med andra ord helt enkelt för kognitivt begränsad för att kunna agera helt i enlighet med *rational actor*-modellens starkt idealiserade förväntningar (Chong 2014:97; Redlawsk & Lau 2014:132f; Vertzberger 1990:7ff, 110ff).

Utifrån det mer allmänna resonemanget kring aktörers beslutsfattande ovan så tyr sig följande följdfråga naturligt: vad skulle kritikern av *rational actor*-modellen anse utgöra de element som i praktiken begränsar beslutsfattarens agerande vid en given tidpunkt? Svaret är kort och gott: personlighet. Enligt Winter (2014:426-429) kan man se en personlighet som bestående av fyra huvudsakliga delar: 1) den tidigare och för tillfället gällande sociala kontext som personen befunnit/befinner sig i, 2) observerbara personlighetsdrag, 3) motiv i form av personens

målsättningar samt slutligen 4) kognitioner i form av personens inre mentala "representationer" (*beliefs*, värderingar, attityder, etc.).

Av dessa kognitioner kommer denna uppsats att handla om *beliefs* och förändringen av dessa som en följd av nya erfarenheter och inläring. *Beliefs* utgör den enskilde beslutsfattarens personliga tro/övertygelser och de *beliefs* som denna uppsats kommer att fokusera på kommer att vara de 10 *beliefs* som utgör så-kallad *Operational Code*. En definition och genomgång av *beliefs* och *Operational Code* som begrepp och teoretiska koncept kommer att presenteras i kapitel 2. För att försöka indentifiera möjlig kognitiv förändring så kommer uppsatsen att använda sig av VICS (Verbs In Context System) som kommer att möjliggöra en datorkodad kvantitativ innehållsanalys av ett urval av utrikesminister Carl Bildts tal ifrån tiden före respektive efter Georgienkriget 2008. Målet kommer att vara att försöka urskilja hur det förändrade säkerhetspolitiska läget som en följd av det ryska agerandet i Georgien i augusti 2008 genom VICS-analys kan skyntas i Bildts offentliga tal på det utrikes- och säkerhetspolitiska området efter konflikten.

1.1 Syfte och frågeställning

Det huvudsakliga syftet med denna uppsats kommer att vara att försöka urskilja möjliga förändringar i Carl Bildts *beliefs* som en följd av det förändrade säkerhetspolitiska klimatet i närregionen efter Georgienkriget i augusti 2008. Intresset cirklar kring samma banor som tidigare litteratur som berört kognitiv förändring och av särskilt intresse kommer att vara att pröva hypoteser kring möjlig kognitiv förändring hos Bildt som en följd av Georgienkriget. Hypoteserna kommer att vara baserade på tidigare litteratur om kognitiv förändring samt särskilda aspekter av Bildts bakgrund som utrikespolitisk aktör.

Uppsatsen kommer dessutom att ha tre underliggande ambitioner: 1) att placera slutsatserna i det studerade fallet i jämförelse med den övriga litteraturen om förändringar i *beliefs* hos utrikespolitiska beslutsfattare, 2) att utgöra en möjlig pilotstudie som bas till framtida kvalitativa studier om förändringar i Bildts *Operational Code* samt 3) att utgöra någon slags grund till framtida studier av Bildt med andra kvantitativa teoretiska förtecken som exempelvis Margaret Hermanns *Leadership Trait Analysis*.

Den centrala frågeställningen i denna uppsats blir således:

Hur påverkade Georgienkriget 2008 Carl Bildts Operational Code?

1.2 Metod, material och avgränsningar

Utöver att med VICS undersöka hur Georgienkriget kan ha påverkat Carl Bildts *Operational Code* så kommer uppsatsen att ha ett hypotesprövande inslag. Hypoteserna kommer att bygga på tidigare forskning om hur *beliefs* förändras – i synnerhet som en följd av utrikespolitiska kriser. Före fastställandet av dessa hypoteser så kommer naturligtvis *beliefs* och *Operational Code* att presenteras som teoretiska begrepp tätt efterföljt av en introduktion till hur man kan förstå kognitiv förändring i form av förändringar i *beliefs*.

Hur mäter man dock något som är så personligt och djupt liggande som *beliefs*? Presentationen av ramverk liknande Alexander Georges (1969) kan ge oss en känsla av ett begränsat antal klart definierbara universiella *belief-sets* (ett *belief-set* är alla *beliefs* som en person tycker är sanna under ett visst ögonblick) hos beslutsfattare men forskaren av *Operational Code* kommer att i ett tidigt skede stöta på problem gällande hur dessa *beliefs* kan anses ge ett observerbart uttryck. Med andra ord: hur kan forskaren operationalisera *beliefs* och *Operational Code* i praktiken? De tidigaste studierna som fokuserat på *Operational Code* var rent kvalitativa i sin natur som en följd av problemen i att operationalisera enskilda *beliefs* och *belief-sets* (Leites [1956] 2006, George 1969, Holsti 1977). Den sanna djupgående kvalitativa forskningsdesignen har dock visat sig ha praktiska och metodologiska begränsningar, inte minst som en följd av svårigheten i att på ett personligt plan kunna studera världsledare och dessas mentala värld under kontrollerade kliniska förhållanden.

Svårigheten i att utföra kvalitativa intervjuer och kognitiva test på världsledare har ofta tvingat forskare av internationell politik att basera sina analyser på material i form av till exempel offentliga uttalanden och olika slags sekundär- och tertiärkällor. Forskningens beroende på denna typ av materialinsamling ”ifrån sidlinjerna” har ofta skapat ett stort behov av förenklande teoretiska (och ofta starkt stukturalistiska) ramverk som i sin tur har tenderat att ta för givet vissa aspekter och omständigheter (Walker & Schafer 2006:6f; Schafer & Walker 2006:25f).

Lyckligtvis finns det tack vare dagens media och informationsteknik en ny databank för forskare: intervjuer, presskonferenser och offentlig tal. Således finns det en större mängd direkta uttalanden att använda som grund när man försöker studera enskilda beslutsfattare. Inom *Operational Code* utgör Walker, Schafer & Youngs VICS (Verbs In Context System) ett exempel på analysverktyg för uppskattningar av ledares *beliefs*. VICS bygger på en kvantitativ innehållsanalys av offentliga uttalanden som den studerade beslutsfattaren har gjort inom ett visst ämnesområde och tidsperiod. Mer specifika ställningstaganden, vägval och konsekvenskriterier som en följd av bruket av VICS kommer dessutom att tas upp i kapitel 3 (Walker, Schafer & Young 2006:30ff).

VICS-analysen kommer att basera sig på offentliga tal som Bildt hållit snarare än en kombination mellan intervjumaterial och tal. Orsaken till detta ställningstagande är de marginella skillnader som ofta finns mellan förberett och mer spontant muntligt material samtidigt som ett fokus på tal ger oss tillgång till

en större mängd relevant material. Därutöver gör det även lättare för oss att jämföra våra utfall med tidigare forskning om kognitiv förändring som huvudsakligen har fokuserat på offentliga tal (Schafer & Walker 2006:46f). Enbart material som handlar om utrikes- och säkerhetspolitik inom Europas närregion kommer att analyseras för att inte låta material om exempelvis Mellanösternkonflikten eller ekonomiska förbindelser med Indien ha en inverkan på resultaten.

Kodningen av Bildts tal kommer att göras med textanalysprogrammet Profiler Plus 7.3.2 till vilken tillgång har givits av Social Science Automations (företaget bakom programmet) VD Michael D. Young. En äldre version av Profiler Plus (version 5.8.4) finns vid begäran tillgänglig för forskningssyfte på <http://socialscience.net/partners/AcademicUsers.aspx>. Programmet möjliggör för forskaren att effektivt och med få osystematiska fel koda stora mängder text samtidigt som den gör det möjligt för oss att jämföra uppsatsens resultat med tidigare forskning som baserat sina resultat på VICS. Den automatiserade kodningen leder dessutom till en hög interkodarreliabilitet, intersubjektivitet och validitet då målsättningen är att mäta det som ska mätas så transparent som möjligt.

Anledningen till varför version 7.3.2 av Profiler Plus har använts är att validiteten hos kodningen av VICS till hög grad är beroende av kodarens förmåga att effektivt särskilja mellan subjekten inom respektive verbytrande i texten. Särskiljningen mellan *jaget* och *andra* är av yttersta betydelse i VICS beräkning av *Operational Code*, som kapitel 3 i detalj kommer att påvisa. Oförmågan att effektivt kunna särskilja mellan olika subjekt skulle i värsta fall leda till stora systematiska fel om Profiler Plus konsekvent hade sett referenser till "Sverige" eller "svenskar" som referenser till "någon annan". Version 7.3.2 har dock möjliggjort för författaren att tillsammans med Michael D. Young (som dessutom är en av skaparna av självaste VICS) utveckla skraddarsydda ordlistor för programmet som nu gör det möjligt för Profiler Plus att igenkänna bland annat "Sverige" och "svenskar" som *jag*. Den omprogrammerade programvaran fås ifrån författaren vid behov. Vidare metodologiska avvägningar och ställningstaganden som en följd av bruket av VICS kommer att redovisas för i kapitel 3.1.

Materialet kommer, som tidigare nämnts, att bestå av offentliga tal gjorda av Bildt som utrikesminister före respektive efter Georgienkriget och har nästan uteslutande hämtats ifrån Regeringskansliets hemsida på <http://www.regeringen.se/sb/d/7956/>. Tiden för materialurvalet har begränsats till två särskilda tidsperioder som följd av ambitionen att fokusera på Bildts *Operational Code* som sittande utrikesminister samt att undvika de effekter som den senaste tidens kris i Ukraina kan ha fört med sig från och med slutet av november 2013.

Materialinsamlingen för tiden före Georgienkriget kommer att begränsas till tiden mellan Bildts tillträde som utrikesminister fram till den 7:e augusti 2008 då konflikten inledde sin regelrätta militära fas som en följd av att ryska styrkor rapporterats göra intåg in i Sydossetien (Chivers, 2008). Tidsperioden för efter kriget kommer i sin tur att sträcka sig ifrån den 18:e augusti 2008, då den

nyttillträdde ryske presidenten Medvedev beordrade ett tillbakadragande av ryska styrkor ifrån georgiskt territorium (med undantag av Abkhazien och Sydossetien) fram till upptrappningen till Ukrainakrisen i och med att Ukrainas president Viktor Janukovich ställde in tecknandet av associationsavtalet med EU den 21:a november 2013 (Kunkle 2008, Al Jazeera 2013-11-21).

2 Teori och hypotesbildning

”The operational code approach [...] asks what the individual knows, feels, and wants regarding the exercise of power in human affairs. What are his or her beliefs about the distribution of power between self and others? The likely exercise of power by others? The most effective exercise of power by self? Because the exercise of power is a social phenomenon [...] operational code analysis identifies a political belief system about self and others and how they interact with one another.”

(Schafer & Walker 2006:29)

2.1 Carl Bildt: en kort biografi

Carl Bildt föddes 1949 i Halmstad och tillhör den adliga ätten Bildt. Under sina gymnasieår i Stockholm (dit familjen flyttade 1956) engagerade sig Bildt tidigt inom elevkåren. I och med början av sina studier vid Stockholms universitet 1968 började Bildt engagera sig politiskt inom borgerliga kretsar inom studentkåren (i opposition till kärhusockupationen 1968 i synnerhet) samt i Fria Moderata Studentförbundet (FMSF). Båda dessa engagemang ledde till starkt ställningstagande i utrikesfrågor och bland annat ett tidigt ställningstagande för Europeiskt enande. I samband med sitt FMSF-engagemang bands Bildts engagemang för Europa samman med återkommande kritik av både Olof Palmes ”tredje väg” samt det kommunistiska förtrycket i Östeuropa. Det internationella engagemanget under sina år som student ledde i sin tur till ett starkt och utbrett kontaktnät (Lundberg 1994:53-66, 101-104; Möller 2010:15f, 23-26).

År 1976 blev Bildt anställd som politiskt sakkunnig inom Ekonomidepartementets samordningskansli och blev något av en protegé till Moderaternas partiledare Gösta Bohman. Bildt blev invald till Riksdagen 1979 och utmärkte sig tidigt i ubåtsfrågan under början av 80-talet samt med en stark kritik av Palmeregeringens påstådda handfallenhet. Hand-i-hand med att Bildt starkt tog ställning för försvaret tog han också stark ställning mot Östblocket och Sovjetunionen i synnerhet. Den unge Bildt agerade även fortsatt mot det påstådda hotet ifrån öster, vilket även hade en inverkan på ubåtsutredningens rapport 1983, som drog slutsatsen att den påstådda fientliga undervattensaktiviteten var Sovjetisk. Direkt efter publikationen av utredningens rapport blev dock Bildt mittpunkt i *Bildtaffären*, då han på eget bevåg besökte USA och knöt förbindelser med Pentagon och CIA (något som än idag ger honom en USA-stämpel i vissa kretsar) (Lundberg 1994:153, 155; Möller 2010:27ff, 38-47).

1986 efterträdde Bildt Ulf Adelsohn som partiledare för Moderata Samlingspartiet och blev statsminister 1991 efter en valframgång med de övriga borgerliga partierna C, FP och KD. Bildt engagerade sig vidare starkt för ett EG-medlemskap, vilket tecknades 1994 samt utmärkte sig bland annat med ett personligt protestbrev, förankrat varken i utrikesnämnden, andra parlamentariska organ eller regeringen, till den ryske presidenten Jeltsin där Bildt anklagade Ryssland för fortsatt sovjetiskt beteende samt fortsatta ubåtskränkningar (Möller 2010:49f, 64-73, 89).

Efter den borgerliga regeringens valnederlag 1994 engagerade sig Bildt 1995 som EU:s representant i fredsförhandlingarna i det konflikttrabbade forna Jugoslavien och avgick som partiledare 1999. Samma år blev dessutom Bildt FN-sändebud på Balkan och engagerade sig därefter inom bland annat olika företagssammanhang fram tills han blev utrikesminister i och med den borgerliga Alliansen för Sveriges valseger 2006. Valet av Bildt som utrikesminister ska ha speglat statsminister Reinfeldts brist på erfarenhet inom det utrikespolitiska området och Bildt har som minister hållit sig utanför inrikespolitiken nästan fullständigt. Bildt har fortsatt sitt engagemang för EU och närregionen, i synnerhet som en av arkitekterna, tillsammans med Polen, bakom EU:s planerade expansion österut - till Rysslands missnöje (EurActiv 2008-05-26; Möller 2010:102f, 110-113; The Economist 2013-11-23; Mikaelian 2014:10f).

Samtidigt har Bildt kritiserats för sina drag av ministerstyret med utrikespolitiska ställningstaganden starkt bundna till hans person i bemärkelsen "la Suède – c'est moi." Detta beteende har enligt många tytt på Bildts stora tro på sin egen förmåga samt ett underliggande egenintresse i form av "fiske" efter framtida toppuppdrag för sig själv. Bildts tidigare politiskt känsliga tidigare bolagsengagemang har även kritiserats. Före Bildt avgick som utrikesminister efter Alliansens valnederlag 2014 så hann han än en gång bli uppmärksam, och av vissa dåligt genomtänkt, kritik av Ryssland i samband med både Georgienkriget i augusti 2008 och Ukrainakrisen från och med december 2013 (Dagens Nyheter 2009-07-23; Svenska Dagbladet 2008-10-1; Möller 2010:113; Radio Free Europe Radio Liberty 2015-05-19).

2.2 *Beliefs* och *Operational Code Analysis*: en introduktion

Introduktionen till denna uppsats berörde *belief*-begreppet och *Operational Code* i förbigående men fortfarande kvarstår följande för denna uppsats essentiella fråga: vad utgör egentligen *beliefs* respektive *Operational Code* och vad spelar dessa för roll i praktiken?

Låt oss påbörja en introduktion till *belief*-begreppet före vi börjar diskutera *Operational Code*, som består av diverse *beliefs*.

Beliefs

Genom att slå upp *belief* finner man följande relevanta definitioner i Oxfords ordbok över det engelska språket: 1) tillit, övertygelse eller tro på något eller någon, 2) erkännandet av ett uttalande, ett faktum, en doktrin eller en sak som sann eller 3) det uttalande, faktum, doktrin eller sak som anses sann i enlighet med punkt 2 (The New Shorter Oxford English Dictionary 1997, "Belief"). Denna vidd inom definitionen av *belief* gör en enkel översättning till svenska något svår, då både "tro" och "övertygelse" skulle kunna anses falla inom den engelska definitionen av *belief*. Denna svårighet med att på rak arm översätta *belief* så kommer följdaktligen att leda till att uppsatsen fortsättningsvis kommer att handla om *beliefs* (väl medveten om möjliga anklagelser av "svengelska" som detta ställningstagande må orsaka). Samma strävan efter definitionsmässig korrekthet kommer även att leda till att uppsatsen fortställer att tala om *Operational Code* snarare än att försöka ta sig friheten att skapa en svensk översättning.

En *belief* kan inom den politiska psykologin definieras som en persons subjektiva representation av verkligheten som tillsammans med personens övriga *beliefs* utgör ett så-kallat *belief-set*. Ett *belief-set* utgör i sin tur alla hypoteser och teorier som personen ifråga är övertygad om är sanna vid en viss tidpunkt. Således ligger *beliefs* som grund för all uppfattad kunskap, då existensen av en *belief* är en nödvändighet för att kunna uppfatta att man har en viss kunskap om någonting (Schafer & Walker 2006:4, 28f, Vertzberger 1990:114).

Definitionen av *belief* ovan kan vid första ögonkastet anses uttömmande för de traditionella skolorna (realismen, liberalismen och konstruktivismen) inom studien av internationella relationer. Den kognitiva förståelsen av *beliefs* skiljer sig dock ifrån de traditionella förståelserna i ett viktigt hänseende. Den mer traditionella synen av vad *beliefs* utgör är enkel: en reell vägkarta som objektivt speglar en persons ställning i hänseende till personens politiska målsättningar. Vad som den kognitiva skolan har kommit att betona är att denna vägkarta kan visa sig stämma dåligt överens med den faktiska verkligheten som personen befinner sig i: *beliefs* kan helt enkelt inte anses utgöra en icke-subjektiv syn på verkligheten. En persons *belief-set* kan följdaktligen starkt styra personens inhämtande, uppmärksammande och tolkning av information och stimuli ifrån omgivningen samt påverka hur personen i slutändan agerar. *Beliefs* utgör med andra ord en essentiell komponent i beslutfattares tolkning av informationsflödet kring beslutfattaren (Walker & Schafer 2006:5; Vertzberger 1990:101).

Beliefs utgör naturligtvis inte på egen hand det komplexa system som utgör personens personlighet. Tillsammans med värderingar, stereotyper och övriga affektiva (känslomässiga) samt beteendemässiga tendenser utgör dock *beliefs* en central byggsten i attityder. Attityder definieras i sin tur av Vertzberger som "[...]an ideational formation having affective and cognitive dimensions that create a disposition for a particular pattern of behaviour toward specific objects or categories of objects and social situations or some combination thereof (e.g. an object in a social situation)" (Vertzberger 1990:127f).

Beliefs och *belief-sets* utgör dessutom tillsammans med värderingar, stereotyper och attityder viktiga beståndsdelar för två essentiella kognitiva konstruktioner: schemata och scripts. Scripts och schemata möjliggör för personer

att organisera och kategorisera den kunskap som de besitter. Schemata gör det möjligt att konstruera tidigare erfarenhet i mer allmänna och abstrakta representationer av verkligheten samtidigt som scripts representerar tidigare erfarna händelsemönster i vissa scenarier. Både schemata och scripts har som följd en stark prediktiv och informationssällande funktion och spelar därmed föga förvånande en stor roll inom politiskt beslutsfattande (ibid.:113f, 144, 156-160).

Operational Code

Operational Code som koncept föddes i Nathan Leites RAND-finansierade projekt ([1951] 2007) om karaktären hos Sovjets ledarskap. Det som Leites studie i praktiken försökte göra var att förklara sovjetiskt agerande utifrån en förståelse av en *Operational Code* byggd på olika påstådda sovjetiska *beliefs* inom diverse politiska områden. Dessa områden innefattade bland annat synen på våld, historiens förutstägbarhet, politiska verktyg/mål samt dessas effektivitet samt även dominerande attityder som den djupt liggande rädslan för att fångas i ett beroendeförhållande gentemot västerländsk kapitalism. Leites studie, som baserade sig på kvalitativa innehållsanalyser av uttalanden samt historiskt material byggde sitt analysramverk på starka psykoanalytiska inslag (ibid.:1-4, 7-12, 40-43, 50ff).

Leites bok fångade på 60-talet Alexander Georges öga och George destillerade de mest centrala och allmänna politiska *beliefs* som han ansåg framkomma i Leites studie till 10 klart definierade *beliefs*. Dessa 10 *beliefs*, som enligt George utgör en ledares *Operational Code*, delar George in i 5 filosofiska och 5 instrumentella *beliefs*. *Filosofiska beliefs* ska klargöra hur en viss studerad person ser på den politiska arenan när det kommer till frågor som till exempel till vilken grad det politiska livet i grunden är konfliktfyllt, människans respektive slumpens roll i historien, framtidens förutsägbarhet och vilka anledningar det kan tänkas finnas till optimism respektive pessimism inom det politiska livet. *Instrumentella beliefs* handlar i sin tur om hur personen ifråga ska agera i det politiska spelrummet, innefattandes bland annat vilka mål som det i ett visst läge lönar sig att sikta på, hur man bäst uppnår dessa mål samt hur risk inom politiken på bästa sätt kontrolleras (George 1969).

Georges *Operational Code* summeras i figur 1 nedan:

Fig. 1: Alexander Georges *Operational Code* och dess beståndsdelar

Filosofiska *Beliefs*:

P-1: Vad utgör det mest essentiella inom det politiska livet? Är det politiska universumet i grunden harmoniskt eller konfliktfullt? Vilka är de mest grundläggande karaktärsdragen hos ens politiska motståndare?

P-2: Vad för utsikter finns det för att verkligen förverkliga sina egna grundläggande värderingar och aspirationer? Kan man anse sig ha anledning att vara optimistisk eller pessimistisk i denna strävan efter förverkligande? Vad för skäl skulle man anse sig ha att vara optimistisk och/eller pessimistisk i sina strävanden?

P-3: Är framtiden inom politiken förutsägbar? På vilket sätt och till vilken grad?

P-4: Vilken nivå av kontroll eller herravälde kan man anse sig ha över historiens gång? Vad är ens roll när det kommer till att "påverka" och "rikta in" historien i en viss bestämd riktning?

P-5: Vilken roll spelar slumpen i mänskliga angelägenheter och historiens gång?

Instrumentella *Beliefs*:

I-1: Vilket är det bästa sättet att gå tillväga när det gäller att välja mål eller objektiv för politisk handling?

I-2: Hur strävar man mest effektivt mot målet för ens agerande?

I-3: Hur beräknar, kontrollerar och accepterar man den risk som politiskt agerande kan föra med sig?

I-4: Vad utgör den bästa tidpunkten för åtgärder som har som syfte att gynna ens egna intressen?

I-5: När det kommer till olika tillvägagångssätt för att gynna ens egna intressen – hur pass användbara är de olika tillvägagångssätten och vilken roll kan respektive tillvägagångssätt spela?

(George 1969:201-216)

Det bör i detta skede poängteras att Georges 10 *beliefs* inte på ett uttömmande sätt kan anses reflektera en persons samtliga *belief-set*. Att i praktiken skapa en unifierad och fullständig modell av det mänskliga psyket är nämligen praktiskt omöjligt i dagens värld (Vertzberger 1990:111ff). I egenskap av kognitiva processer är dock dessa 10 *beliefs* något som personen/beslutsfattaren per definition till någon grad bör vara medveten om och kan därför inte anses undermedvetna. Samtidigt så täcker Georges *beliefs* många essentiella världssynspecifika aspekter av politikens och makthavares mentalitet (ibid.:123). Fördelen med Georges *Operational Code beliefs* är att deras fokus ligger på politikens mest essentiella område, nämligen en persons *beliefs* rörande makt och maktförhållanden i hänseende till andra. Dessutom utgör en standardiserad uppsättning *beliefs* likt *Operational Code* ett klart definierat ramverk för att möjliggöra jämförelse av olika beslutsfattare i olika situationer. *Operational Code* har efter George utgjort en tradition inom studiet av politiska beslutsfattare och internationella relationer och har även visat sin relevans i till exempel spelteoretiska sammanhang (se Holsti 1977).

På senare tid har studiet av *Operational Code* klart rört sig ifrån Leites, Georges och Holstis betoning av kvalitativ metodologi till att allt mer bygga sin analys på kvantitativa mätverktyg. VICS (Verbs In Context System) utgör den idag kanske mest använda kvantitativa kodningsmetoden för *Operational Code* och är utvecklad av Walker, Schafer och Young (1998). Metoden går ut på att analysera innehållet i verbalt material (exempelvis tal, intervjuer och presskonferenser) där den studerade personen har uttalat sig inom det politiska området av relevans. I dessa uttalanden kommer samtliga så-kallade verbyttanden att koda i enlighet med hur kooperativa/konfrontativa de kan anses vara i

hänseende till *andra* personer. Denna kvantitativa analys (i vissa fall automatiserad genom Social Science Automations textanalysprogram Profiler Plus) gör det i teorin möjligt att fastslå enskilda beslutfattares ståndpunkt inom var och en av Georges 10 *beliefs* i relation till två idealtyper inom respektive *belief* (Walker, Schafer & Young 1998; Walker 2000; Schafer & Walker 2006). VICS som metod och operationalisering av *Operational Code* kommer att presenteras i större detalj i kapitel 3 i denna uppsats.

En av de främsta fördelarna med Georges *Operational Code* är dess användbarhet som "gångbräda" mellan ett forskningsfokus på synligt beteende å ena sidan och icke-observerbara psykodynamiska processer å andra sidan (George 1969:195f). Denna övergripande karaktär gör det även möjligt att använda sig av *Operational Codes beliefs* för mer utförliga och djupgående kognitiva studier av beslutsfattande. Därtill har teori, data och insikter ifrån studier baserade på *Operational Code* möjlighet att ha en hög grad av "interoperabilitet" med andra analysramverk som *Leadership Trait Analysis*, motivbildsanalys eller konceptuell komplexitet. För en introduktion till dessa alternativa personlighetsanalyser se Hermann 1999 (*Leadership Trait Analysis*) och Smith et. al. 1992 (motivbildsanalys och konceptuell komplexitet).

2.3 Förändringar i *beliefs* och uppsatsens hypotesbildning

Många studier inom området för *Operational Code* har fokuserat på förändringar i *beliefs* hos studerade beslutsfattare orsakade av nya erfarenheter. Denna uppsats kan därför anses utgöra ett bidrag inom denna forskningstradition. En kortare genomgång av teorier och tidigare studier rörande skiften i *beliefs* vore dock på sin plats innan en hypotes kan presenteras rörande hur Georgienkriget kan ha haft inverkan på Bildts *Operational Code*.

Eftersom det har visat sig vara omöjligt att under icke-kliniska förhållanden följa uppkomsten och förändringen av *beliefs* på det fysiologiska planet, det vill säga som en följd av observerbara processer inom hjärnan, så domineras vår kunskap på detta område av två mer allmängiltiga teorier. Den första pekar på uppkomsten av *beliefs* som ett resultat av den enskilda personens personliga erfarenheter. Den andra teoribildningen hävdar i sin tur förekomsten av gemensamt hållna *beliefs* som resultat av kultur och andra gemensamma sociala faktorer (Schafer & Walker 2006:29f).

Skiften i *beliefs* förknippas först och främst med så-kallad erfarenhetsmässig inläring, *experiential learning*. *Erfarenhetsmässig inläring* betyder helt enkelt att nya erfarenheter leder till att personens samlade *belief-set* på ett eller annat sätt revideras, vilket kan leda till ett förändrat framtida beteende. Samtidigt bör det dock understrykas att förändrat beteende inte nödvändigtvis tyder på ett skifte i *beliefs*! *Strukturell anpassning* innebär i sin tur att beteendet hos en person skiftar som en följd av förändrade kontextuella omständigheter gällande till exempel

vilket område som behandlas, förändrade maktbalanser eller att personen tvingas bemöta en annan motpart. *Socialt lärande* innebär å sin sida att skiften i beteendemönster följer som ett resultat av förändrat agerande ifrån andra aktörer. Walker & Schafer poängterar dock att effekter av socialt lärande och strukturell anpassning, fastän dessas ursprung inte beror på skiften i *beliefs*, i det längre loppet fortfarande kan leda till förändrade *beliefs* och därmed erfarenhetsmässig inläring (Levy 1994:283, 297; Walker & Schafer 2006:16f; Levy 2013:310f).

En ytterligare komplicerande faktor vid förändringar i *beliefs* utgör det påstådda hierarkiska systemet olika *beliefs* sinsemellan (så-kallad *kognitiv konsekvens*). Enligt denna teoribildning så kommer vissa mer ”centrala” *beliefs* att vara svårare för ny erfarenhet att rubba. Denna trögrörlighet hos mer ”centrala” *beliefs* skulle i första hand kunna förklaras med dessa ”centrala” *beliefs* starka betydelse för personens bredare *belief-set*. Om enligt denna logik flera andra *beliefs* skulle vara beroende av sanningsenligheten och stabiliteten hos dessa ”centrala” *beliefs* så skulle förändringar i en ”central” *belief* leda till att alla *beliefs* som bygger på den också skulle behöva revideras. Hand-i-hand med *beliefs* viktiga roll i personens informationshantering skulle detta tyda på att filosofiska *beliefs* skulle vara de mest rigida i kölvattnet till omtumlande händelser och erfarenheter (George 1969:216f; Vertzberger 1990:117ff).

Tidigare forskning när det gäller kognitiv förändring i formen av skiften i *beliefs* verkar dock peka mot helt andra slutsatser än att filosofiska *beliefs* skulle vara mest rigida. En studie av president Jimmy Carter före respektive efter den sovjetiska invasionen av Afghanistan 1979 tyder på skiften i Carters före invasionen så kooperativa syn på det politiska universumet (P-1, som blev mera konfliktinritad) och att samtidigt Carters förhoppningar att förverkliga sina politiska mål (P-2) blev signifikant mer negativa (Walker, Schafer & Young 1998:185f). Enligt samma mönster tyder forskning av Lyndon B. Johnsons *Operational Code* under två olika stadier av Vietnamkriget 1964-1965 på att Johnson erfor en minskad kontrollkänsla (P-4), började tillskriva slumpen en större roll inom politiken (P-5) och undvek risk till en högre grad än tidigare (i-3) i takt med ökade motgångarna i kriget (Walker & Schafer 2000:537f). I samma anda kommer Feng fram till att Koreakriget under början av 50-talet hade en påverkan på Mao Zedongs *samtliga* filosofiska *beliefs* (Feng 2005:658). Renshons forskning har i sin tur visat att det nationella traumat i form av 9/11-attentaten även hade en explicit effekt på George W. Bushs filosofiska *beliefs* angående synen på det politiska universumet (P-1) och den upplevda sannolikheten att förverkliga sina politiska mål (P-2) (Renshon 2009a:834ff).

Senare statistisk forskning rörande utrikespolitiska krisers påverkan på amerikanska presidenters *Operational Code* ger oss ytterligare insikter i hur viktiga beståndsdelar av beslutsfattarens *Operational Code* påverkas av kriser. Robisons studie av samtliga amerikanska presidenter ifrån John F. Kennedy till George W. Bush tydde på en tendens hos presidenter med en positiv syn på den politiska världen (P-1) att efter kriser bli mer negativa i sin syn på den politiska omvärlden. Intressant nog tyder samtidigt Robisons statistiska analys på att kriser inte verkar ha en entydig systematisk effekt på presidenter som redan före krisen hade en negativ syn på den politiska världen (P-1). Samma studie tyder även på

intressanta tendenser hos presidenter med en hög kontrollkänsla (P-4), som efter genomlevda kriser började uppleva en minskad kontrollkänsla. Presidenter med en låg känsla av kontroll före de blev utsatta för kriser kunde dock enligt Robison studie inte anses påvisa tydliga förändringar i sina P-4-värden som en följd av krissituationen (Robison 2007:26f.)

Med dessa forskningsrön bakom ryggen kan vi konstruera följande två hypoteser:

Hypotes 1: Om ett skifte kan skönjas i Carl Bildts Operational Code efter Georgienkriget 2008 så kommer detta att främst påverka Bildts filosofiska beliefs.

Hypotes 2: Om Bildt före Georgienkriget hade en konfliktfylld syn av den politiska världen så kommer hans syn att bli än mer konfliktinriktad som en följd av Rysslands agerande i augusti 2008 givet Bildts tidigare kritiska ställningstaganden mot Sovjet och Ryssland.

3 Operationalisering och VICS

”Bildt hade en förkärlek för långa meningar. De var ibland svåra att följa redan när man läste dem [...men när] jag påpekade det [för Bildt så] fick jag svaret: »Ja, men de råkar vara mina.«”

(Lars Petter Fredén 2006:13)

Vad utgör VICS i praktiken och hur gör VICS det i teorin möjligt för oss att få en uppfattning om beslutsfattarens *Operational Codes*? Vissa grundläggande principer har förvisso redan presenterats i uppsatsens metodologidel (kapital 1.2.) men för enhetlighetens och läsvänlighetens skull kommer VICS att presenteras och redovisas för i sin fullständiga helhet även här.

VICS är i sin grund en metod för textanalys skapad av Stephen G. Walker, Mark Schafer och Michael Young 1998 för att beräkna politiska talares *Operational Codes*. VICS grundläggande premisser är att identifiera transitiva verb (som betecknas ”verbyttanden”) i en text, tillskriva dessa konfliktmässig (-) eller kooperativ (+) betoning och knyta samman dessa verbyttanden med de subjekt som ”utför” verbet ifråga. När det kommer till subjekt så särskiljer VICS mellan *jaget* och *andra*, där *jaget* i vanliga fall täcks av de personliga pronomena (jag, vi, oss, etcetera) samt särskilda ordlistor för ”vem” som anses kunna räknas som del av talarens *jag* (i fallet Bildt vore ”Sverige” och ”svensk” möjliga exempel). Alla subjekt som kodaren inte anser tillhöra *jaget* klassifieras automatiskt som tillhörande de *andra*. Varje verbyttande tas i beaktande förutom när kodningen, som kan vara antingen manuell eller datorbaserad, anser att verbyttandet är neutralt, det vill säga varken (-) eller (+) (Walker, Schafer & Young 2006: 223-22630ff; Schafer & Walker 2006:30ff, 42).

Efter kodningen av alla verbyttanden som antingen positiva eller negativa samt enligt om det är *jaget* eller *annan* som ”utför” verbet så kategoriseras varje verbyttande. Kategoriseringen placerar varje verbyttande på en av tre nivåer för negativa respektive positiva verbyttanden, med totalt sex nivåer som täcker både positiva och negativa verbyttanden. Dessa sex kategorier ska precisera ”intensiteten” i verbyttandet. Intensiteten i verbyttandet handlar i första hand om yttrandet ifråga utgör ett ”word” (=ord) eller en ”deed” (=gärning). *Gärning* utgör de verbyttanden som hänvisar till redan utförd handling och vägs tyngst av alla de sex kategorierna, med +3 för varje positiv gärning och -3 för varje negativ gärning. *Handling* utgör i sin tur de fyra kategorierna mellan dessa extrema poler på den negativa och positiva sidan av kategoriskalan. Inom handlingarna särskiljer man mellan löften om faktisk handling (+2 respektive -2 beroende på vilken ända av skalan det är fråga om) samt enbart stöd eller motstånd (+1 eller -1 enligt samma logik) (ibid.).

En översikt av kategorierna visas i figur 2 nedan.

Efter att kodningen av alla verbyttanden gjorts enligt logiken ovan så beräknas ett indexvärde för var talaren står inom respektive av Alexander Georges 10 *Operational Code beliefs*. Den studerade talarens värden inom dessa index beräknas enligt olika numeriska metoder enligt skilda logiker för respektive *belief*, och kommer således att förklaras i detalj i 3.2 och 3.3 nedan. Logiken bakom varje index kommer dock i grunden att vara densamma, nämligen att med en siffra illustrera var den studerade personens *belief* står mellan två idealtyper. Dessa idealtyper kommer att innebära värden i respektive index på antingen 1, 0 eller -1 (varierar något ifrån en *Operational Code belief* till en annan). Således skulle ett indexvärde på 0.5 på en skala mellan 0 och 1 att innebära att den studerade personen på basen av sina verbyttanden står perfekt ”mitt emellan” de två idealtyperna.

Processen bakom VICS-kodningen presenteras i figur 3 nedan.

Fig. 2: Kodningskategorier inom VICS

Konfrontativt verbyttande			Icke-konfrontativt verbyttande		
Bestraffa	Hota	Säga emot	Lovorda	Lova	Belöna
Handling	Ord	Ord	Ord	Ord	Handling
-3	-2	-1	+1	+2	+3

(Schafer & Walker 2006)

Fig. 3: Steg inblandade i VICS (Verbs In Context Analys)

Exempelmening: ”Sovjet har invaderat Afghanistan och de Förenta Staterna kommer att göra allt i sin makt för att garantera fortsatt stabilitet i regionen.”

- 1) **Finn alla verbyttanden**, dvs. verb eller verbfraser i dokumentet. Exempelvis utgör ”Afghanistan har invaderats” en *verbfras* eftersom meningen saknar ett uttryckligt subjekt som utför handlingen. På samma sätt utgör ”Sovjet invaderade Afganistan” ingen verbfras då meningen innehåller ett uttryckligt subjekt: ”Sovjet.” Observera att längre meningar kan innehålla flera verbyttanden som alla var för sig har betydelse, som exempel gäller vår exempelmening: ”Sovjet har invaderat Afghanistan och de Förenta Staterna kommer att göra allt i sin makt för att garantera fortsatt stabilitet i regionen.” I detta exempel finns två verbyttande: ”invaderat” samt ”göra [...] för att garantera.”
- 2) Klargör om varje verbyttande är **positivt eller negativt laddat**, dvs. är verbyttandet i grunden kooperativt (+) eller konfliktladdat (-)? Om ett verbyttande kan anses vara *neutralt* tas det inte i beaktande i den fortsatta kodningen. I exemplet ovan skulle ”invadera” vara negativt och ”garantera” vara positivt.
- 3) Utred om verbyttandet utgör **ett ord- eller ett handling-yttrande**. Ett *handling-yttrande* signiferar uttryckliga handlingar som görs, exempelvis ”invadera” i exemplet ovan. Ett *ord-yttrande* utgör å andra sidan ett löfte, ett hot om framtida handling eller ett manifest yttrande av stöd eller opposition i form av ett enskilt verbyttande. ”Göra [...] garantera” skulle därmed i exemplet ovan anses vara ett *ord-yttrande*. Skillnaden görs extra tydlig i fallet ”vi attackerar” VS ”vi kommer att attackera”, där det förstnämnda är ett *handling-yttrande* och det sista är ett *ord-yttrande* då det utgör ett hot.
- 4) Specificera inom vilken av följande **sex kodningskategorier** verbyttandet kan anses falla:
 - a. Om verbyttandet är *positivt* (+): Stödja (+1), Lova (+2) eller Belöna (+3).
 - b. Om verbyttandet är *negativt* (-): Säga emot (-1), Hota (-2) eller Bestraffa (-3).
OBS! *Handling-yttranden* är alltid kodade +3 eller -3 beroende på hur de är laddade!
I vårt exempel skulle ”invadera” kodas som -3 och ”göra [...] stödja” som +2.
- 5) Specificera **vem som utgör verbyttandets subjekt**: är det talaren / någon i samma själv-identifierade grupp som talaren eller är subjektet någon annan än talaren? I exemplet ovan vore subjektet ”Sovjet” resp. ”Förenta Staterna” som därmed kodas som ”annan” resp. ”jag”.
- 6) Urskilj avslutningsvis ytterligare information rörande kontexten för verbyttandet (t.ex. gäller verbyttandet en inrikes- eller utrikespolitiskt tal och vem utgör, om relevant, objektet i meningen?)

(Baserad på förlaga i Schafer & Walker 2006:40)

3.1 Metodologiska avvägningar

Samtidigt som det i detta skede kan kännas självklart att ta VICS-profetian ovan för given och glatt tjuta ”detta är ju kristallklart – till sifferexercisen!” så bör i detta skede ett par viktiga inflikningar tillföras i den allmänna operationella och metodologiska diskussionen. Mer bestämt betyder detta att de antaganden, avvägningar och ställningstaganden som ligger till grund för både VICS-analys i allmänhet samt forskningsdesignen och analysen i denna uppsats måste presenteras och problematiseras. Ingenting inom det vetenskapsteoretiska området är någonsin självklart och därmed finns det i detta skede ett behov av ytterligare metodologiska förklaringar.

Alla vetenskapsteoretiska ansatser har sina reservationer och det gäller i synnerhet innehållsanalysen. Innehållsanalysens möjligtvis största begränsning är dess principiella fokus på enbart manifesta inslag i en text. Detta fokus på uttryckliga utfästelser kan enligt somliga dessutom accentueras genom ett kvantitativt forskningsgrepp som gör slutliga resultat mer okänsliga för mer kontextuella aspekter, vilka skulle komma fram i en mer kvalitativ studie. Å andra sidan finns det samtidigt fördelar med kvantitativa studier. Först och främst ger det kvantitativa angreppssättet forskare större möjlighet att värdera gradskillnader mellan olika studieobjekt. Detta fokus på gradskillnader kräver i praktiken ett fastslaget analysramverk som gör det lättare att jämföra olika forskningsresultat. Ökad forskningstransparens och intersubjektivitet leder i sin tur till mer valida analysramverk och kvantitativa metoder bidrar till både ökad transparens och intersubjektivitet. Samtliga fördelar förstärks vid jämförelser med normgrupper baserade på stora mängder VICS-analyser som gjorts tidigare (Schafer & Walker 2006:46f; Hermann 2009:155ff).

Av relevans vid studiet av makthavares kognition är det faktum att en persons kognitiva processer per definition är medvetna för personen ifråga. Talarens medvetenhet om sina egna kognitiva processer öppnar dock risken för en grad av *image management* vid en innehållsanalys av förberedda offentliga tal. Vad händer om talaren helt enkelt vill ge sken av en särskild bild av sig själv eller särskilda *beliefs*? Inom VICS-analysen har ofta denna faktor åsidosatts som en följd av den stora mängden material som kan analyseras genom datordriven kodning. Även om en medveten *image management* skulle förekomma så skulle detta i teorin endast påverka en minoritet av alla verbyttanden i en stor mängd text. *Image management*-kritiken öppnar dock dörren för en annan kritik: vad om uttalandena är starkt kontextbunda då budskapet med stor sannolikhet är skraddarsytt enligt vem som utgör publiken för talet? Detta kontextbundna inslag för varje tal som analysenhet kommer med andra ord att vara någonting man behöver ta i beaktande uppsatsens resultatredovisning och analys (Schafer & Walker 2006:46f; Hermann 2009:160-163).

Vissa studier försöker undvika riskerna för *image management* genom att istället bygga sina analyser på mer spontant material. Teorin bakom detta är att en högre grad av spontanitet vid till exempel presskonferenser eller intervjuer ska begränsa den studerade personens eller talskrivarens möjlighet att skraddarsy sina kommentarer (Schafer 2000:514). Anledningen varför denna studie fokuserar på offentliga tal är pragmatisk, då uppsatsen därav som följd får ett större urval källmaterial ifrån de tidsperioder och ämnesområden som är av intresse (2006-2013 respektive utrikes- och säkerhetspolitik). Tidigare studier har jämfört VICS-resultaten av offentliga och privata uttalanden men har inte nått konsensus kring till vilken grad olika typer av uttalanden kan ha en inverkan på forskningsresultatet. Vissa (Walker & Schafer 2000:541f; Schafer & Crichlow 2000:570) har pekat på skillnader mellan ledares *Operational Codes* beroende på om privata eller offentliga källor har analyserats. Samtidigt har andra (Marfleet 2000:555ff; Renshon 2009b:657f) påpekat att gradskillnader i VICS-resultat förvisso kan finnas beroende på personen och kontexten/ämnesområdet, men att centrala tendenser och förändringar fortfarande ger liknande utslag vid studier baserade på både privata och offentliga uttalanden.

Reflekterar Bildts tal verkligen vad Bildt tycker personligen? I denna fråga finns det å ena sidan möjligheten att anförlita sig på tidigare forskning om privata/offentliga uttalanden (se stycket ovan) men dessutom en möjlighet att ta ställning till varje studerad individ som person. Svaret är med stor sannolikhet att det helt enkelt beror på den enskilde politikern och på hur stort inflytande politikern har på exakt vad han/hon säger i sina offentliga tal. Bildt har som statsminister enligt tidigare medarbetare varit mycket dominerande när det kommit till talskrivandet och har näst intill ändrat allt i talskrivarnas utkast (Fredén 2006:13). På senare tid har stark kritik ställts mot Bildts agerande som personifiering av ”Mr. Sweden” i internationella sammanhang. Detta skulle kunna anses stödja påståendet att Bildt starkt personifierat sig med sin position och såtillvida att Bildt starkt identifierar sig med sin position som minister kan man med viss säkerhet se honom som delaktig till näst intill 100% i sina tal som utrikesminister (Vertzberger 1990:84f; Dagens Nyheter 2009-07-23).

Avslutningsvis vore några sista korta kommentarer på sin plats. De tal som ligger till grund för denna studie har valts ut på basis av ämnesområde, med utrikes- och säkerhetspolitiska frågor som fokus. Således har till exempel tal som huvudsakligen handlat om handelsavtal eller situationen i Mellanöstern sällats bort. För att möjliggöra någon grad av kontextualisering har i kapitel 4 varje tal katalogiserats på basis av datum, ämnesområde och kontext för talet.

Valet av analysenhet har varit en stor utmaning då det inom VICS-analys är nödvändigt med långa analysenheter för att inte snedvrیدا eller överdimensionera vissa index samt garantera tillräckligt många verbyttanden inom talet för att få ett värde inom varje index (Schafer & Walker 2006:44f). Ett problem är samtidigt att tal på över 1500 ord fortfarande visar sig ha en tendens att producera flertalet statistiska uteliggare inom vissa VICS-index, vilket skulle ha omöjliggjort en gångbar regressionsanalys och starkt snedvridit ett slutligt medeltal inom varje index. Förhoppningen att kunna utföra ett statistiska signifikanstest såsom ett t-test på urvalet visade sig dessutom svår då resultaten av VICS-analysen av varje

enskilt tal inte endast producerade flertalet statistiska uteliggare utan även ledde till en långt ifrån normalfördelad population av värden inom varje VICS-index (Lærd Statistics 1 & 2).

Ett alternativ hade i detta skede varit att sålla bort de tal som problematiserade vår statistiska analys, men det hade i sin tur lett till ett urholkande av det empiriska materialet till en sådan grad att endast ett fåtal tal skulle ha funnits kvar att analysera. Oviljan hos författaren att klumpa ihop flera tal för att minimera risken för uteliggare inom vissa index skulle i sin tur ha riskerat att ytterligare snedvrída slutliga medeltal inom varje index. Vilka tal som skulle ha klumpats ihop med vilka andra tal var dessutom oklart då olika år producerade allt ifrån 1 till 8 tal vilket gjorde den mest meningsfulla kategoriseringen, enligt årtal, problematisk. Med denna ”damned if you do, damned if you don’t”-situation har författaren bestämt sig för att behandla samtliga tal inom respektive tidsperiod före och efter Georgienkriget som två enskilda analysenheter (en för alla tal före kriget och en för alla tal efter kriget), vilket har visat sig minimera snedvridningen av de slutliga VICS-indexvärdena så mycket som möjligt.

3.2 *Operational Codes filosofiska beliefs*

Alexander Georges *Operational Code* består av fem *beliefs* som räknas ifrån P-1 till P-5. Dessa fem *beliefs* anses täcka grunden för den studerade talarens syn på den politiska världen omkring honom/henne samt de andra aktörer som agerar inom denna värld. Gemensamt inom kodningen av Georges filosofiska *beliefs* är att beräkningen av VICS-indexet för respektive belief till största del är beroende av verbytranden som har jaget som subjekt (Schafer & Walker 2006:32).

P-1 berör talarens **grundläggande syn på den politiska världen** omkring honom/henne: är denna verklighet vänligt eller ovänligt sinnad? P-1 utgör tillsammans med i-1 (som kommer att redovisas längre ner) en så-kallad *master belief* som i linje med teorin om kognitiv konsekvens (se 2.3 ovan) bör vara särskilt trögrörlig inför ny erfarenhet som en följd av att samtliga övriga filosofiska *beliefs* på något plan ska vara beroende av P-1. Det grundläggande antagandet inom VICS när det kommer till P-1 är att talarens syn på den politiska världen kan värderas beroende på hur talaren ser på de *andra* som befolkar denna värld: är dessa omnämningen positiva eller negativa (ibid.:33)?

Detta fokus på de *andra* inom talarens verbytranden leder VICS till att beräkna P-1 enligt hur ofta verbytranden med *andra* som subjekt är positiva respektive negativa. Formeln för detta index blir således: (det procentuella antalet positiva verbytranden med *andra* som subjekt) minus (det procentuella antalet negativa verbytranden med *andra* som subjekt). P-1 kan således sträcka sig ifrån -1 och +1, med höga värden betydande att talaren i regel ser andra som vänliga och låga värden betydande motsatsen (ibid.).

P-2 berör talarens uppfattade **förutsättningar för att förverkliga sina grundläggande värderingar**: är talaren optimist eller pessimist? En talare som ser den politiska omvärlden som vänligt sinnad kommer att vara optimistisk när det kommer till förverkligandet av sina värderingar. VICS-indexet för P-2 fokuserar på den relativa intensiteten i de verbytranden som har *andra* som subjekt (kom här ihåg att alla verbytranden kodas som -3, -2, -1, +1, +2 eller +3). Ett överflöd av negativa verbytranden kommer att göra detta index negativt och formeln blir således följande: (medelvärde av samtliga verbytranden med *andra* som subjekt) delat med 3. -1 signifierar med samma logik som i P-1 en väldigt pessimistisk syn samtidigt som +1 betecknar en väldigt optimistisk syn (ibid).

P-3 berör talarens uppfattning om **hur förutsägbar den politiska världen är**. Information anses enligt VICS vara förutsägbar såtillvida att de observationer som ligger till basis för talarens uppfattade information endast fyller ett fåtal uppfattade kategorier. Enligt denna logik kommer ett spridningsmått att vara av central betydelse för beräkningen av indexet för P-3. Vad som här är av intresse är spridningen av samtliga verbytranden med ”*andra*” som subjekt inom de 6 intensitetskategorierna. Spridningsmättet som här används är det så-kallade kvalitativa variationsindexet IQV. Formeln för QVI är följande:

$$IQV = \frac{K(100^2 - \sum Pct^2)}{100^2(K - 1)}$$

Bild: Boston University Metropolitan College

I formeln ovan är K antalet variabelvärden eller kategorier (i VICS alltid 6) som variabeln kan anta och Pct är andelen enheter i respektive kategori mätt i procent (20% skulle vara lika med 0,20). QVI kommer att vara ett tal mellan 1 och 0, där 0 står för minimal spridning (det vill säga att alla verbytranden faller inom samma kategori) och 1 för maximal spridning (det vill säga att det finns exakt lika många verbytranden inom varje kategori). Formeln för indexet för P-3 blir således i all sin enkelhet följande: 1 minus IQV (ibid.:34; Teorell & Svensson 2007:117f)

P-4 berör talarens **uppfattade kontroll över historiens gång**. Detta index kommer att basera sig på talarens uppfattning om vem som oftast agerar i den politiska världen: är det talaren själv eller *andra*? Således kommer indexet att påverkas av huruvida jaget eller *andra* är de som utför gärningar mest. Detta index är det enda av alla VICS-index som tar verbytringar med både *jaget* och *andra* som subjekt i beaktande. Formeln för indexet för P-4 blir följande: (antalet verbytringar med *jaget* som subjekt) delat med (antalet verbytringar med *jaget* som subjekt plus antalet verbytringar med *andra* som subjekt). Indexet kommer att variera mellan 0 och 1 med låga värden tydande på att talaren oftast ser *andra*

inneha kontroll och höga värden tydandes på att talaren oftast ser sig själv i kontroll (Schafer & Walker 2006:34).

P-5 berör talarens syn på **hur stor roll slumpen spelar**. Logiken inom detta index är att talarens syn på slumpens roll är starkt relaterad till P-3 och P-4, det vill säga hur pass förutsägbar den politiska världen är samt till vilken grad talaren uppfattar sig själv ha kontroll över historiens gång. Kort och gott kommer detta att betyda att kombinationen av en hög känsla av egen kontroll över historiens gång samt en övertygelse av att politiken är förutsägbar, leder till att talaren ifråga tillskriver slumpen en endast minimal betydelse. I praktiken omsätts det på följande sätt i beräkningen av VICS-indexet för P-5: 1 minus (värdet av P-3 gånger värdet av P-4). Värdet av detta index kommer att variera mellan 0 och 1 med låga värden innebärande en låg tro på slumpen och höga värden betydande att talaren tillskriver slumpen hög betydelse (ibid.:33f).

3.3 *Operational Codes instrumentella beliefs*

Alexander Georges instrumentella *beliefs* berör i huvudsak talarens uppfattade förhållande till sin uppfattade omvärld. Med samma logik som Georges filosofiska *beliefs* fokuserar på verbyttanden med *andra* som subjekt så bygger de flesta index över samtliga instrumentella *beliefs* på de verbyttanden som har *jaget* som subjekt. Logiken bakom detta är enkel: om fokuset ligger på talarens förhållanden till omvärlden i form av mål, strategier och taktik så kommer detta att tydligast speglas i hur talaren omnämner sig själv (i vissa index indexerade i förhållande till *andra*). Samtidigt som de första två indexen (i-1 och i-2) fokuserar på talarens målsättningar, strategier och taktik så kommer inte VICS att kunna urskilja bestämbara mål – den typen av analys tillhör fortfarande de kvalitativa forskningsuppläggens område. Dessa index särskiljer dessutom mellan strategier och taktik, där strategier varierar i riktning och taktik varierar i intensitet (ibid.:35).

i-1 berör talarens **preferenser när det gäller strategiska vägval**: ligger fokus på kooperativa eller konfliktfyllda verbyttanden? Detta index ska med andra ord spegla talarens tro på bäst strategisk riktning när talaren själv agerar. Fokuset ligger således på balansen mellan andelen konfliktfyllda och kooperativa verbyttanden med *jaget* som subjekt. Indexet sträcker sig ifrån -1 till 1 med låga värden speglade en försmak för konfliktfyllt agerande och höga värden speglade en försmak för kooperativt agerande. Detta omsätts i praktiken till följande VICS-index: (procentuella andelen kooperativa verbyttanden med *jaget* som subjekt) minus (den procentuella andelen konfliktfyllda verbyttanden med *jaget* som subjekt) (ibid.).

i-2 berör talarens **preferens gällande intensiteten i taktik**. Likasom i-1 så speglar detta index logiken i sin ”motpart” P-2: här ligger fokus inte lika mycket på riktningen i talarens verbyttanden som intensiteten i dessa verbyttanden. Här kategoriseras samtliga verbyttanden med *jaget* som subjekt, ifrån -3 till +3 enligt samma logik som presenterats tidigare i detta kapitel. Formeln för detta index är därmed följande: medelvärdet av intensiteten hos samtliga verbyttanden med *jaget* som subjekt delat med tre. Således varierar värdena inom detta index ifrån -1 till 1, med lägre värden speglades en förkärlek för konfliktbetonad taktik och högre värden speglades en försmak för kooperativt betonad taktik (ibid.:35f).

i-3 berör talarens **riskbenägenhet**. Inom detta index ligger intresset på hur pass mycket risk talaren är villig att utsätta sig för. i-3 speglar indexet för P-3 eftersom villighet att utsätta sig för risk även här anses speglas i variationen i talarens egna agerande. En hög spridning av verbyttanden inom samtliga sex kategorier för intensitet speglar en låg villighet att utsätta sig för risk. Logiken bakom detta speglar ekonomins logik när det kommer till portföljvalsteori: är en aktieplacering riskbenägen är denne mer villig att satsa allt på ett kort och ”lägga alla sina ägg i en korg.” En diversifierad aktieportfölj maximerar med andra ord riskspridningen inom samma portfölj (ibid.:36).

Inom VICS-indexet för i-3 är än en gång indexet för kvalitativ variation (IQV) av intresse. Indexet speglar spridningen hos talarens verbyttanden med *jaget* som subjekt och formeln blir därmed följande: 1 minus IQV för samtliga verbyttanden med *jaget* som subjekt. Indexet kan variera mellan 0 och 1, med lägre indexvärden speglade en låg villighet att utsätta sig för risk och högre indexvärden speglades en högre villighet att utsätta sig för risk (ibid.).

i-4 berör **den vikt som talaren lägger vid tidpunkten för sitt agerande**: är talaren flexibel eller inte? Tanken bakom detta index är att en större mångfald i verbyttanden kan mätas genom den relativa frekvensen av verbyttanden i respektive kategori och ska i sin tur påvisa en flexibilitet när det kommer till det egna agerandet. I VICS kommer i-4 i praktiken att vara delad i två skilda index: i-4a och i-4b. I-4a fokuserar på talarens diversifiering när det kommer till konfliktbetonade och kooperativa verbyttanden och formeln för I-4a blir således: 1 minus absolutbeloppet av (den procentuella andelen kooperativt betonade verbyttanden med *jaget* som subjekt minus den procentuella andelen konfliktbetonade verbyttanden med *jaget* som subjekt) (ibid.:36f).

i-4b fokuserar i sin tur på mångfalden av *ord-* och *handling-*yttranden. Formeln för VICS-indexet för i-4b blir således: 1 minus absolutbeloppet av (den procentuella andelen *ord-*yttranden med *jaget* som subjekt minus den procentuella andelen *handling-*yttranden med *jaget* som subjekt). Värdena för både i-4a och i-4b ligger mellan 0 och 1, med högre värden speglades en högre flexibilitet. Absolutbeloppen i formlerna till dessa index är av betydelse eftersom både i-4a och i-4b har som målsättning att illustrera mångfalden bland verbyttandena snarare än den om verbyttandenas intensitet är betonad mot konflikt eller samarbete – det är snarare av intresse för i-1 ovan (ibid.).

i-5 berör talarens upplevda nytta när det kommer till olika tillvägagångssätt. Inom detta index är talarens uppfattade nytta när det kommer till olika taktik inom det politiska livet av intresse. Ligger tyngdpunkten av alla verbyttanden hos konfliktfyllda *handling*-yttranden eller ligger tyngdpunkten kanske snarare på kooperativa *word*-yttranden? Operationaliseringen av denna *belief* är delad i sex delar, med ett eget index för varje kategori av verbyttanden. Varje index kommer att ligga mellan 0 och 1, med högre värden signifierande en högre upplevd nytta med den kategorin. De 6 olika indexen beräknas enligt följande mönster:

i-5 Bestraffa innebär summan av samtliga verbyttanden med jaget som subjekt som kodats som "bestraffa"/-3 delat med den totala mängden verbyttanden med jaget som subjekt.

i-5 Hota innebär summan av samtliga verbyttanden med jaget som subjekt som kodats som "hota"/-2 delat med den totala mängden verbyttanden med jaget som subjekt.

i-5 Säga emot innebär summan av samtliga verbyttanden med jaget som subjekt som kodats som "säga emot"/-1 delat med den totala mängden verbyttanden med jaget som subjekt.

i-5 Lovorda innebär summan av samtliga verbyttanden med jaget som subjekt som kodats som "lovorda"/+1 delat med den totala mängden verbyttanden med jaget som subjekt.

i-5 Lova innebär summan av samtliga verbyttanden med jaget som subjekt som kodats som "lova"/+2 delat med den totala mängden verbyttanden med jaget som subjekt.

I-5 Belöna innebär summan av samtliga verbyttanden med jaget som subjekt som kodats som "belöna"/+3 delat med den totala mängden verbyttanden med jaget som subjekt (ibid.:37f).

4 Resultatredovisning och analys

Fig. 4. Resultat och normgrupp, VICS

	Tal före Georgien (n = 11) 23 310 ord	Tal efter Georgien (n = 12) 23 543 ord	Förändring före-efter Georgienkriget	Medelvärde Normgrupp* (n = 168)	Standard- avvikelse Normgrupp*
P-1	0,27	0,35	0,08	0,273201	0,279801
P-2	0,14	0,19	0,05	0,123259	0,218615
P-3	0,1157	0,1109	-0,0048	0,124907	0,057314
P-4	0,1186	0,23	<u>0,1114</u>	0,206848	0,114207
P-5	0,9788	0,9742	-0,0046	0,974316	0,020826
i-1	0,54	0,48	<u>-0,06</u>	0,3458	0,335843
i-2	0,20	0,28	<u>0,08</u>	0,1388	0,228222
i-3	0,3028	0,1535	<u>-0,1493</u>	0,27214	0,142558
i-4a	0,4537	0,481	0,0273	0,599079	0,267178
i-4b	0,4129	0,8028	<u>0,3899</u>	0,49203	0,30367
i-5 Bestraffa	0,0927	0,1094	0,0167	0,12285	0,144523
i-5 Hota	0,0206	0,0145	0,0061	0,037831	0,073228
i-5 Säga emot	0,1134	0,1313	0,0179	0,166419	0,149672
i-5 Lovorda	0,6185	0,4233	<u>-0,1952</u>	0,463376	0,187952
i-5 Lova	0,0412	0,0291	-0,0121	0,064916	0,085466
i-5 Belöna	0,1134	0,2919	<u>0,1785</u>	0,144608	0,136974

*Indexvärden för normgrupp ifrån Mark Schafer 2015-05-18 och medelvärdet är baserat på 168 tidigare VICS-studier av politiker ifrån hela världen och olika tidsperioder.

Understreckade indexvärden något accentuerade (för närmare anledning se nedan), indexvärden i **fetstil** signifierar övriga märkbara förändringar av intresse. Indexvärden i *snedskrift* befinner sig bortom 1 standardavvikelse ifrån normgruppens indexvärden.

De sammanfattade resultaten av uppsatsens VICS-analys presenteras i figur 4 ovan. En reservation bör dock göras före indexvärdena för de studerade talen ifrån före respektive efter Georgienkriget redovisas. Reservationen består av att samtliga förändringar mellan dessa två tidsperioder som är understreckade i figur 4 är något accentuerade som en följd av att ett enda tal ifrån perioden efter kriget (mer bestämt Bildt 2009-07-28) ensamt bidragit med en dryg tredjedel av samtliga verbyttanden inom kategorin +3 (Belöna) ifrån efter kriget (för närmare detaljer se figur 6 och 7 nedan). Detta starkt ökade antal verbyttanden inom denna kategori har i sin tur accentuerat skillnaden mellan antalet +3 verbyttanden före

och efter kriget. I figurerna 5-8 redovisas dessutom antalet verbyttanden inom varje kategori för varje enskilt tal, längden för respektive tal samt även övriga detaljer kring respektive tal såsom det mer specifika ämnesområdet och kontexten (konferenser, besök vid universitet och forskningsinstitut, representationsmiddagar, EU- och Europarådssammanhang, etcetera).

I figur 4 kan de erhållna värdena inom respektive VICS-index jämföras med medelvärdena och standardavvikelserna ifrån en normgrupp bestående av datorkodade VICS-analyser av 168 övriga politiker ifrån hela världen och olika tidsperioder. Värdena för normgruppen har författaren fått ifrån en av de tre arkitekterna bakom VICS-systemet: Mark Schafer vid The University of Central Florida. Som följer av en snabb jämförelse med normgruppen så befinner sig nästan alla av Bildts indexvärden inom 1 standardavvikelse ifrån normgruppens medelvärde med undantaget av två index (i-4b samt i-5 Belöna) som dock i båda fallen endast med knapp marginal avviker med mer än 1 standardavvikelse. Både i-4b samt i-5 Belöna är dessutom något accentuerade som en följd av den statistiska uteliggaren Bildt 2009-07-28 (se ovan).

De något accentuerade indexvärdena omkullkastar dock inte resultaten i figur 4 i sin helhet då denna skarpare marginal fortfarande inte kan ogiltigförklara de märkbara förändringar som kan skönjas mellan de två tidsperioderna. Anledningen till detta är helt enkelt att förändringarna skrivna i snedskrift skulle ha skett och varit märkbara även om Bildt 2009-07-28 inte skulle ha räknats med (samtidigt som dock förändringen inte skulle ha varit lika stor). Resultaten tyder på en i allmänhet intressant utveckling som starkt går emot båda hypoteser i kapitel 1.1. Indexvärdena i figur 4 tyder på att Bildts *Operational Code* på basen av det material som analyserats i regel har blivit mer positiv i sin syn på den politiska världen (P-1) samtidigt som han har blivit mer optimistisk gällande sina chanser att få genomslag med sina politiska värderingar (P-2). Därutöver har Bildt enligt förändringen inom P-4 fått en större tillit till sin egen förmåga.

Hypotes 2 kan snabbt ogiltigförklaras som en följd av att Bildts *Operational Code* enligt våra indexvärden både före och efter kriget har legat på den mer positiva och optimistiska sidan av skalan. Vad som dock förvånar är att Bildt enligt VICS-analysen har blivit ännu mer optimistisk och positivt inställd efter kriget. Även om skiftena inte extremt stora (0,08 för P-1 och 0,05 för P-2) är de fortfarande betydande om man utgår ifrån att ett skifte större än 0,05 inom ett index ska anses märkbar.

Hypotes 1 är även den relativt enkel att ta ställning till. Samtidigt som det visserligen (som det konstaterats ovan) verkar ha förekommit förändringar i Bildts filosofiska *beliefs* så leder även skiftet i verbyttanden med *jaget* som subjekt i till förändringar i Bildts instrumentella *beliefs*. Dessa förändringar på den instrumentella fronten ska i teorin tolkas som att Bildt har fått en relativt sett större förkärlek för konfrontativt betonade egna handlingar (i-1) samtidigt som Bildts allmänna preferens fortfarande gynnar positivt laddat eget agerande (i-2). Bildt ska även ha blivit mindre riskbenägen som en följd av den större spridningen av verbyttanden med *jaget* som subjekt över de sex kategorierna (i-3). Även indexvärdet inom i-4b nästan fördubblas som en följd av den stora ökningen i antalet handlings-verbyttanden med *jaget* som subjekt (det bör här påpekas att

det totala antalet verbyttanden kategoriserade som -3 ökade märkbart om dock inte lika mycket som de kategoriserade som +3). Detta skifte i i-4b skulle därmed föreslå att Bildt har blivit mer flexibel när det kommer till valet mellan att bruka handling- respektive ord-verbyttanden. För att sammanfatta så leder faktumet att skiften skett inom både filosofiska och instrumentella *beliefs* till att även hypotes 1 förkastas.

Förändringen i de sex i-5 indexen kan slutligen i all sin enkelhet förklaras med att det totala antalet verbyttanden med *jaget* som subjekt har omfördelats något inom de sex kategorierna. I teorin tyder resultaten inom i-5 på att Bildt har blivit mer benägen att se större nytta med att använda sig av kooperativa handlingar inom kategorin ”belöna” (+3) gentemot sin omvärld. I det stora hela har dock betoningen av samtliga konfrontativa metoder relativt sett blivit större hos Bildt om dock endast marginellt (före kriget var 22,68% av verbyttandena med *jaget* som subjekt konfrontativt betonade samtidigt som de efter kriget stått för 25,55%).

I största allmänhet har enligt VICS-analysen Carl Bildts *Operational Code* hållit sig relativt stabil under de två tidsperioderna vilket tyder på att Georgienkriget kanske inte skulle ha utgjort den sortens omtumlande erfarenhet som till exempel den sovjetiska invasionen av Afghanistan var för Jimmy Carter år 1979 (Walker, Schafer & Young 1998).

Vad kan då ha orsakat dessa förändrade *beliefs* och hur kan det komma sig att resultaten tyder på att Bildt har haft den *Operational Code* som presenteras i figur 4? I detta hänseende av analysen riskerar resonemanget att bli spekulativt då empirin och resultaten ifrån VICS-analysen har svårighet att visa klara orsakssamband. Möjligtvis kan man argumentera för att krisen inte hade en stor effekt på Bildts *beliefs* såtillvida att Bildt väntade sig konflikten och ”krisen” sedan tidigare men detta förblir än så länge endast en teori. Vad våra resultat dock kan tyda på är just varför indexen ser ut som de gör som en följd av antalet verbyttanden i de bägge tidsperioderna (se figur 7) och varje tal (se figur 5 och 6). För att parafasera Renshon (2009a:841) så måste man minnas vad VICS i praktiken mäter: handling (genom verbyttanden) som tillskrivs två olika typer av aktörer (*jaget* och *andra*). Alla förhållanden mellan olika *beliefs* utöver de som stipuleras av VICS formler samt vilka ursprung olika *beliefs* kan ha ligger inom det kvalitativa forskningsområdet och är således utanför omfånget för både VICS och denna uppsats.

En effekt som riskerar att komplicera denna VICS-analys av ledare som Bildt ligger i själva kodningen: var går gränsen för *jaget* för dagens utrikesminister inom EU – vid Sveriges, Nordens, EU:s eller Europas gränser? I denna uppsats har *jaget* begränsats till personliga pronomen, ”Sweden”, ”Swede” och ett antal övriga mer komplicerade hänvisningar på engelska. Möjligheten att exempelvis ”Europa” skulle kunna anses falla inom ramen för Bildts uppfattning av en egendefinerad gruppstillhörighet är något som dock i praktiken har varit svårt att koda och ligger således bortom ambitionen för denna uppsats.

En ytterligare reservation gäller innehållsanalysens viktigaste beståndsdel: urvalet material som analyseras. Mer bestämt gäller reservationen det material som ligger till grund för de VICS-indexvärden som presenteras i figur 4. Behovet

av att ha ett så gediget material som möjligt att basera analysen på tillsammans med nödvändigheten av att i validitetssyfte begränsa urvalet av tal enligt ämnesområde och tidpunkt spelar stor roll i detta sammanhang. Problemet utgör att de utvalda talen inte nödvändigtvis är jämförbara sinsemellan vare sig det när det gäller omfattning (ifrån cirka 600 till nästan 5000 ord per tal) eller kontexten (konferenser, toppmöten, offentliga tal vid lärosäten, etcetera). Variationen i kontext samt den relativt låga andelen tal av Bildt som har analyserats ifrån tidsperioderna (11 ifrån före kriget respektive 12 stycken ifrån efter kriget) leder oundvikligen till en risk att enskilda tal kan ha haft en disproportionerlig stor påverkan på de slutliga resultaten.

Inom uppsatsens forskningsdesign har denna effekt försökt minimeras genom att se perioderna före respektive efter Georgienkriget som enskilda analysenheter snarare än varje enskilt tal. Denna taktik har minimerat risken för att enskilda tals VICS-värden (exempel på indexvärdena av varje tals P-1, P-2, i-1 samt i-2 finns i figur 5 och 6) disproportionerligt påverkar de slutliga VICS-indexvärdena men samtidigt är det fortfarande omöjligt att rensa bort alltför många tal med disproportionerligt många verbyttanden inom en viss kategori utan att urholka analysens validitet som en följd av ett alltför snävt urval.

Reflekterar slutligen nödvändigtvis vad som sägs inom varje tal Bildts *beliefs* och *Operational Code*? Kan det istället vara så att Bildts *Operational Code* skulle kunna variera beroende på tidpunkt och kontext till en sådan grad att uppsatsens försök att jämföra flera tal för att synliggöra någon genomgående *Operational Code* är dömt att misslyckas? Kan övriga världspolitiska händelser under den studerade tidsperioden ha haft en stor inverkan på Bildts *Operational Code*? Samtliga dessa frågor ligger tyvärr utanför ramen för denna uppsats och måste därmed lämnas obesvarade inför framtida forskning.

Fig. 5 Antalet verbyttanden, talen före Georgienkriget

Tal datum	2006-11-06	2006-12-21	2007-01-13	2007-03-13	2007-06-12	2007-10-07	2007-11-02	2007-11-12	2007-11-30	2008-06-23	2008-07-23
Antal ord	1999	4972	1758	973	1565	2586	1356	3322	782	1812	2538
Jag (-3)	0	1	1	2	9	3	0	4	1	0	9
Jag (-2)	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
Jag (-1)	2	1	0	1	1	2	0	1	1	1	2
Jag (+1)	4	4	5	4	4	10	2	9	7	8	4
Jag (+2)	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	1
Jag (+3)	2	4	2	0	0	0	2	0	0	1	0
Andra (-3)	14	19	5	3	10	6	4	10	1	8	9
Andra (-2)	0	4	0	1	1	0	0	1	0	1	1
Andra (-1)	1	12	3	5	1	8	4	7	2	0	17
Andra (+1)	17	21	6	11	12	16	8	18	6	23	7
Andra (+2)	0	0	0	1	1	0	2	5	0	1	2
Andra (+3)	20	19	14	7	12	13	8	12	3	6	10
P-1	0,4231	0,06677	0,4286	0,3571	0,3514	0,3488	0,3846	0,3208	0,5	0,5385	-0,1739
P-2	0,2179	0,0044	0,3571	0,2142	0,1532	0,2247	0,2564	0,1572	0,2778	0,1453	-0,0362
i-1	0,3333	0,6	0,75	0,75	-0,4286	0,375	1	0,3333	0,5556	0,8182	-0,4118
i-2	0,2222	0,4	0,3333	0,3333	-0,5714	0,0208	0,6667	-0,0444	0,111	0,3636	-0,4902

Fig. 6 Antalet verbyttanden, talen efter Georgienkriget

Tal datum	2008-09-19	2009-07-28	2009-09-24	2010-03-04	2010-11-23	2011-05-21	2011-09-11	2011-12-06	2012-01-17	2012-03-27	2013-06-06	2013-09-09
Antal ord	2752	3226	2490	939	4341	2008	1453	740	2266	628	973	1767
Jag (-3)	3	2	4	2	1	0	0	0	0	1	1	1
Jag (-2)	0	0	1	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Jag (-1)	1	3	3	2	6	0	1	0	0	1	0	1
Jag (+1)	6	10	7	2	8	0	0	5	5	3	3	9
Jag (+2)	0	0	1	0	2	0	0	0	1	0	0	0
Jag (+3)	6	11	0	2	5	1	2	0	6	5	1	1
Andra (-3)	5	10	6	1	12	9	8	0	21	3	1	0
Andra (-2)	2	5	1	0	1	1	0	0	0	0	0	0
Andra (-1)	7	5	7	3	13	1	12	1	3	2	1	4
Andra (+1)	20	12	9	10	22	22	4	14	11	3	14	26
Andra (+2)	1	1	0	0	5	4	0	0	1	0	0	3
Andra (+3)	25	11	13	3	25	12	5	4	7	6	4	12
P-1	0,5333	0,0909	0,2222	0,5294	0,3333	0,5510	-0,3793	0,8947	-0,1163	0,2857	0,8	0,8222
P-2	0,3944	0,0152	0,1944	0,2549	0,2393	0,2449	-0,1954	0,4385	-0,2481	0,2381	0,3667	0,4741
i-1	0,5	0,6154	0	0	0,3636	1	0	1	1	0,6	0,6	0,6667
i-2	0,2917	0,4359	-0,1667	0	0,2727	1	0,25	0,3333	0,6944	0,4667	0,2	0,2222

Fig. 7 Totala antalet verbyttanden, talen före resp. efter Georgienkriget

Totala antalet verbyttanden <i>före</i> Georgienkriget (n = 11, 23 310 ord)						
	Bestraffa	Hota	Säga emot	Lovorda	Lova	Hota
"Jag" som subjekt	9	2	11	60	4	11
"Andra" som subjekt	89	9	90	143	12	121
Totala antalet verbyttanden <i>efter</i> Georgienkriget (n = 12, 23 543 ord)						
	Bestraffa	Hota	Säga emot	Lovorda	Lova	Hota
"Jag" som subjekt	15	2	18	58	4	40
"Andra" som subjekt	76	10	59	165	15	127

Fig. 8a Kontext och ämnesområden

Datum	Kontext	Ämnesområden och frågor som behandlades
2006-11-06	Invigning av säkerhetspolitiskt forskningsinstitut i Tallinn	Europeisk politisk och ekonomisk integration, europesik stabilitet, fred på Balkan, fred på Cypern, EU-medlemskap för Turkiet, EU samarbete med Ukraina, reformer i Kaukasus
2006-12-21	Utrikespolitiska institutet i Stockholm	Paradigmskiftet i svensk utrikespolitik, europeisk integration & expansion, globalisering, svenskt bistånd
2007-01-13	Litauiska parlamentet	Litauiska frihetskampen, Sovjets sammanbrott, EU:s expansion, demokratisering i Östeuropa och Ryssland
2007-03-13	FN:s råd för mänskliga rättigheter i Genève	Globala kampen för mänskliga rättigheter genom FN
2007-06-12	Östersjöstaternas råds utrikesministermöte i Malmö	Regional integration runt Östersjön, gemensamma utmaningar för regionen, europeisering, regionernas roll i EU
2007-10-07		Politisk och ekonomisk europeisering, expansion av EU, demokratisering och liberalisering i Ryssland, Rysslands relation till forna Sovjetstater
2007-11-02	Tbilisi, Georgien	Politisk europeisering, EU:s expansion, reform i Georgien, EU:s samarbeten österut
2007-11-12	College of Europe Natolin campus utanför Warszawa	Europas motgångar mellan 1914 och 1989, Östeuropas frihet, europeisering inom politik och ekonomi, globalisering och Europa och EU, EU:s normativa roll i världen, kampen om Östeuropa med Ryssland, relationerna till den muslimska världen
2007-11-30	Ministerrådsmöte vid OSSE i Madrid	Demokratiseringens framgång i Ukraina och utmaningar i Ryssland, OSSE:s framgångsrika arbete i världen till förmån för OSSE:s värdegrund (demokrati, frihet, välbefinnande)
2008-06-23	Europarådets parlamentariska församling, Bildt i egenskap av ordförande för Europarådets ministerkommitté	Behovet av rättstater i Europa som följer europeiska kommissionen för mänskliga rättigheter, vikten av fria val i t.ex. Vitryssland, Kosovos framtid och Serbiens betydelse i frågan, vikten av Georgisk suveränitet vs. Ryssland
2008-07-23	Galamiddag vid tankesmedjan International Institute of Strategic Studies (IISS) i London. Bildt är sedan tidigare fellow vid institutet.	Kärnvapenracet mellan stormakterna under kalla kriget, Sveriges egna planerade och strukna kärnvapenarsenal, östblockets sammanfall, risken av proliferering av kärnvapen, nedskärningar i kärnvapenarsenaler världen över, samarbete med framväxande makter (Brasilien, Kina och Indien) när det gäller tacklande av globala problem.
2008-09-19	EU-konferens om ESDP (europeiskt gemensamt försvar och säkerhet) i Helsingfors	Europas och EU:s tidigare ramverk för säkerhet och försvar ifrån 2003 och alla nya utmaningar och händelser sedan dess, inkl. kriget i Georgien, Turkiets medlemskap och en mer utåtriktad strategiskt ambitiös union. Nya säkerhetsutmaningar i post-Sovjet samt unionens expansion. Vikten av att göra detta, ryska agerandet i sin närregion. Förhoppningar om Turkiets framtida medlemskap i EU. Vikten av fortsatt närvaro ifrån EU i fredsbevarandet, behovet av civila bidrag vid kriser (polis, domstol) vid sidan om den militära närvaron. EU måste hävda sig i globala sammanhang, visa sig relevant & bidra.
2009-07-28	Seminarium om ESDP i Bryssel	Tidigare målsättningar för EU:s roll i fredsbevarande, nya utmaningar kräver snabbare och mindre styrkor. Andra utmaningar och hot för själva EU (ex. cyberhot och epidemier). Behovet av nya icke-militära perspektiv inom fredsbevarande och säkerhet inom närregionen, närregionens betydelse för EU:s säkerhet.

Fig. 8b Kontext och ämnesområden (fortsättning av fig. 8a)

Datum	Kontext	Ämnesområden och frågor som behandlades
2009-09-24	Galamiddag vid The Atlantic Council i Washington D.C.	Östblockets kollaps 1989, vikten av europeisk integration sedan dess och samarbete över Atlanten före och efter 1989. EU:s ökade integration och EU:s muskler världen över, dessas förstärkande genom Lissabonavtalet. Vikten av fortsatt närvaro på Balkan, Turkiets medlemskapsanspråk och dess betydelse för regionen. Europas påverkan och beroende av utvecklingen i Nordafrika, Centralasien, Ryssland och den muslimska världen (i synnerhet Iran, Irak. Behovet av en god partnerskap mellan USA och Europa.
2010-03-04	Seminarium om krishantering och NATO:s nya strategier	NATO:s omstrukturering och nya roll i världen, gemensamma säkerhetens fortsatta betydelse för NATO och Europa. Behovet av att integrera NATO:s fredsbevarande militära roll med hjälp ifrån andra aktörer när det gäller statsbygge. Cybersäkerheten som nytt slagfält.
2010-11-23	Utrikespolitiska Institutet i Stockholm	Paradigmskiften i Svensk utrikespolitik ifrån neutralitet till större deltagande. Nordiskt, europeiskt och nordatlantiskt samarbete, EU:s expansionsplaner. Globalisering och Sveriges intresse därav. Globala klimathotet, global frihandel och EU:s betydelse inom alla dessa områden. Digitala revolutionen, cybersäkerhet och behovet av ”flow security” som följd av globaliseringens handel. EU:s enande och stärkande utåt och dess betydelse för alla dessa hot mot Sverige.
2011-05-21	Konferens vid Sacharov stiftelsen i Moskva	Globaliseringen, Kina och EU:s roll inom denna. Behov av rättsreform i Ryssland för att ta del av globaliseringen. Världen behöver Ryssland och Ryssland måste finna sin egen väg.
2011-09-11	IISS global säkerhetskonferens i Genève	Kollapsen av Östblocket 1989 och hur på samma vis 9/11 har format den moderna världen. Behovet för Europa att samexistera med sin muslimska omvärld och närregion. Hotet av terrorism som del av globaliseringen och hur ökad integration och samförstånd är enda vägen framåt mot en mer fredsam omvärld.
2011-12-06	OSSE ministerrådsmöte	Mänskliga rättigheter i Vitryssland, avsaknaden av fria val i Ryssland. Oberoende media, journalisters trygghet, tillgång till fri information. Framtida grundläggande rättigheter inom cyberområdet.
2012-01-17	Central European University i Budapest	Raoul Wallenbergs minne och arv i Budapest och Europa. Europas nya frihet sedan 1989, vikten av fortsatt europeisk integration som garant för framtida stabilitet och säkerhet även i närregionen. Vikten av fortsatta liberala europeiska värderingar i Ungern och resten av Europa – detta även till fördel för resten av världen.
2012-03-27	Kärnsäkerhetstoppmöte i Seoul	Hotet av proliferering av kärnvapen, svenskt deltagande i amerikanska initiativ att forsla bort, säkra och förintat kärntechniskt känsligt och riskabelt material. Annat deltagande ifrån svensk sida för att öka nukleär säkerhet i närregionen.
2013-06-06	Östersjöregionens utrikesministermöte i Kaliningrad	Det ökade behovet av ökad regionalt samarbete inom både klimatpolitik och kampen mot människohandel. Behovet av att Östersjöstaternas råd samarbetar än mera med andra organisationer i frågor som är av intresse för rådets medlemsstater.
2013-09-09	Handelshögskolan i Stockholm. Besök tillsammans med Slovaekiens utrikesminister	Slovaekiens och Sveriges gemensamma intresse för Europas expansion och inkluderande av sina östra delar och partnerstater. Rysslands hot mot stater intresserade av större samarbete med EU samt Europas grundläggande värderingar (dekomrati, mänskliga fri- och rättigheter samt rätt till självbestämmande) som viktig aspekt av all framtida partnerskap med EU. Behovet av att samtliga stater i öst gör det som de tycker bäst. Samarbete med Ryssland alt. EU är inget nollsummespel.

5 Slutsatser

Slutsatsen för denna uppsats återknyter till den ursprungliga frågeställningen: *Hur påverkade Georgienkriget 2008 Carl Bildts Operational Code?* Det mer detaljerade försöket att svara på frågan återfinns i analysen i kapitel 4 tillsammans med en uppsjö av relevanta reservationer och problempunkter.

De slutsatser som kan dras ifrån uppsatsens VICS-analys är följande: samtidigt som det förblir oklart exakt hur och genom vilken mekanism Georgienkriget skulle ha påverkat Bildts *Operational Code* så verkar Carl Bildt på basen av uppsatsens VICS-värden i många hänseenden ha blivit än mer positivt inställd till sin omvärld under perioden efter kriget. På basen av VICS-analysen verkar dock inte kriget ifråga ha utgjort den grad av erfarenhetsmässig väckarklocka som uppsatsens hypotesbildning kan ha utgått ifrån. Detta skulle med andra ord *inte* ha gjort händelserna i början av augusti 2008 till samma grad av upplevelse rörande Bildts *Operational Code* som till exempel den sovjetiska invasionen av Afghanistan var för Jimmy Carter 1998. En preliminär anledning till detta skulle kunna vara att Bildt sedan tidigare förväntade sig händelserna i Kaukasus som slutligen ställdes på sin spets i augusti 2008. Författaren ser fram emot att denna teori möjligtvis prövas i framtida studier av Bildt relation till Georgienkriget och det nya ryska agerandet i Ukraina.

Samtidigt som uppsatsen har försökt presentera regelrätta slutsatser rörande Bildts *Operational Code* så uppdagar sig samtidigt många nya metodologiska och teoretiska frågor: är VICS-analysens konstaterade förändringar i beteende nödvändigtvis resultatet av skiften i Carl Bildts *beliefs*? Som presenterades i kapitel 2.3 återstår fortfarande en viss risk för strukturell anpassning hos en talare som Bildt, det vill säga att kontexten kan ha en stor inverkan på de resultat som VICS-analys leder till. Samtidigt som denna uppsats inte har sållat för denna sortens effekter så tyder resultaten på att detta skulle kunna vara av stort intresse för framtida forskning av det studerade fallet och kognitiv förändring samt skiften i *beliefs* som forskningsfält.

Denna risk för strukturell anpassning öppnar för vidare studier av VICS-analysen på områden och problematik som denna uppsats inte tacklat, såsom chansen att det finns skild *Operational Code* inom olika ämnesområden eller inom olika typer av kontext (konferenser, toppmöten eller övriga offentliga framträdanden som exempel).

Förhoppningsvis kommer denna uppsats att kunna utgöra en viss typ av grund och introduktion inför framtida studier av *beliefs* och *Operational Code*.

6 Referenser

- Al Jazeera, 2013-11-21. "Ukraine drops EU plans and looks to Russia." Nyhetsartikel. [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://www.aljazeera.com/news/europe/2013/11/ukraine-drops-eu-plans-looks-russia-20131121145417227621.html>. Hämtdatum: 2015-05-10.
- Boston University Metropolitan College = Boston University Metropolitan Colleges webbplats, "Index of Qualitative Variation (IQV)." [Elektronisk] Tillgänglig: https://learn.bu.edu/bbcswebdav/pid-826908-dt-content-rid-2073693_1/courses/13sprgmetcj702_ol/week02/metcj702_W02S02T02_iqv.html. Hämtdatum: 2015-05-17.
- Bildt, Carl, 2006-11-06. "Speech by Mr. Carl Bildt, Minister for Foreign Affairs of Sweden, at the International Center for Defence Studies, Tallinn." Tal under öppningen av säkerhetspolitiska forskningsinstitutet the International Center for Defence Studies i Tallinn. Regeringskansliet. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/sb/d/7956/a/73084>. Hämtdatum: 2015-05-11.
- Bildt, Carl, 2006-12-21. "New Policy in a New Era?" Tal vid Utrikespolitiska Institutet i Stockholm. Regeringskansliet. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/sb/d/7956/a/74432>. Hämtdatum: 2015-05-11.
- Bildt, Carl, 2007-01-13. "Address by Carl Bildt at Seimas, the Lithuanian parliament." Regeringskansliet. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/sb/d/7956/a/74952>. Hämtdatum: 2015-05-11.
- Bildt, Carl, 2007-03-13. "Statement by Minister for Foreign Affairs Carl Bildt." Tal vid FN:s råd för mänskliga rättigheter i Genève. Regeringskansliet. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/sb/d/7956/a/78595>. Hämtdatum: 2015-05-11.
- Bildt, Carl, 2007-06-12. "From a barrier of water to a Sea of Peace." Tal vid Östersjöstaternas råds utrikesministermöte i Malmö. Regeringskansliet. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/sb/d/7956/a/84040>. Hämtdatum: 2015-05-11.
- Bildt, Carl, 2007-10-07. "Speech at The International Committee 'Russia in the United Europe.'" Regeringskansliet. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/sb/d/7956/a/89980>. Hämtdatum: 2015-05-11.
- Bildt, Carl, 2007-11-02. "Building Europe's East." Tal i Tbilisi, Georgien. Regeringskansliet. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/sb/d/7956/a/91744>. Hämtdatum: 2015-05-11.
- Bildt, Carl, 2007-11-12. "Speech by Carl Bildt on the future of our common Europe." Tal vid College of Europe's campus i Natolin utanför Warszawa.

- Regeringskansliet. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/sb/d/7956/a/91952>. Hämtdatum: 2015-05-11.
- Bildt, Carl, 2007-11-30. "Speech at Organisation for Security and Cooperation in Europe (OSCE) ministerial meeting." Regeringskansliet. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/sb/d/7956/a/93392>. Hämtdatum: 2015-05-11.
- Bildt, Carl, 2008-06-23. "Address to the Parliamentary Assembly of the Council of Europe. Address by the Chairman of the Committee of Ministers of the Council of Europe Mr Carl Bildt, Minister for Foreign Affairs of Sweden, on the occasion of the third part of the 2008 ordinary session of the Parliamentary Assembly of the Council of Europe." Tal i Strasbourg till Europarådets parlamentariska församling i egenskap av ordförande för Europarådets ministerkommitté. Regeringskansliet. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/sb/d/7956/a/107872>. Hämtdatum: 2015-05-11.
- Bildt, Carl, 2008-07-23. "Address to the IISS 50th Anniversary Dinner, London, 23 July 2008," *The Adelphi Papers*, vol. 48, nr. 400/401, s. 29-34.
- Bildt, Carl, 2008-09-19. "Strengthening the ESDP – The EU's Approach to International Security." Tal vid EU:s konferens om ESDP (europeisk säkerhet och försvar) i Helsingfors. Regeringskansliet. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/sb/d/7956/a/112770>. Hämtdatum: 2015-05-11.
- Bildt, Carl, 2009-07-28. "Speech by Mr Carl Bildt, Minister for Foreign Affairs, at the conference "ESDP@10 - What lessons for the future." Tal vid ESDP (europeisk säkerhet och försvar) seminarium i Bryssel. Regeringskansliet. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/sb/d/7956/a/131381>. Hämtdatum: 2015-05-11.
- Bildt, Carl, 2009-09-24. "Speech at Atlantic Council Dinner." Tal vid The Atlantic Council galamiddag i Washington, D.C. Regeringskansliet. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/sb/d/7956/a/132556>. Hämtdatum: 2015-05-11.
- Bildt, Carl, 2010-03-04. "Common Challenges Ahead. Remarks at Seminar on Comprehensive Approach to Crisis Management withing the debate about Nato's New Strategic Concept." Regeringskansliet. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/sb/d/7956/a/140855>. Hämtdatum: 2015-05-11.
- Bildt, Carl, 2010-11-23. "Europe's new task." Tal vid Utrikespolitiska Institutet i Stockholm. Regeringskansliet. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/sb/d/7956/a/156667>. Hämtdatum: 2015-05-11.
- Bildt, Carl, 2011-05-21. "Russia and the World – A View from Abroad." Tal vid konferens vid Andrej Sacharov stiftelsen i Moskva. Regeringskansliet. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/sb/d/7956/a/169150>. Hämtdatum: 2015-05-11.
- Bildt, Carl, 2011-09-11. "Speech by Carl Bildt at the IISS Global Strategic Review i Genève." Tal vid the Institute of International Strategic Studies säkerhetskonferens i Genève. Regeringskansliet. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/sb/d/7956/a/174723>. Hämtdatum: 2015-05-11.

- Bildt, Carl, 2011-12-06. "Speech by Carl Bildt at the OSCE Ministerial Council." Tal vid OSSE:s ministerråd. Regeringskansliet. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/sb/d/7956/a/182136>. Hämtdatum: 2015-05-11.
- Bildt, Carl, 2011-01-17. "Speech by Carl Bildt at the Central European University." Tal vid Central European University i Budapest. Regeringskansliet. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/sb/d/7956/a/184205>. Hämtdatum: 2015-05-11.
- Bildt, Carl, 2012-03-27. "Carl Bildt's speech at the Nuclear Security Summit." Tal vid toppmöte om kärnsäkerhet i Seoul. Regeringskansliet. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/sb/d/7956/a/189535>. Hämtdatum: 2015-05-11.
- Bildt, Carl, 2013-06-06. "Speech held at the 18th Ministerial Session of the Council of the Baltic Sea States." Tal vid Östersjöstaternas råds utrikesministermöte i Kaliningrad. Regeringskansliet. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/sb/d/7956/a/218910>. Hämtdatum: 2015-05-11.
- Bildt, Carl, 2013-09-09. "Speech at the conference "Perspectives on the Eastern Partnership in the context of the Vilnius Summit." Tal vid Handelshögskolan i Stockholm. Regeringskansliet. [Elektronisk] Tillgänglig: <http://www.regeringen.se/sb/d/7956/a/223299>. Hämtdatum: 2015-05-11.
- Chivers, Christopher John, 2008. "Georgia Offers Fresh Evidence on War's Start." *The New York Times*. Nyhetsartikel. 2008-09-15.
- Chong, Dennis, 2013. "Degrees of Rationality in Politics" i Leonie Huddy, David O. Sears & Jack S. Levy (red.): *The Oxford Handbook of Political Psychology*. New York: Oxford University Press, s. 96-129.
- Dagens Nyheter, 2009-07-23. "Genant för Sverige." Ledare. [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://www.dn.se/ledare/huvudledare/genant-for-sverige/>. Hämtdatum: 2015-05-14.
- EurActiv, 2008-05-26. "Poland and Sweden defend 'Eastern initiative.'" Nyhetsartikel. [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://www.euractiv.com/central-europe/poland-sweden-defend-eastern-initiative/article-172660>. Hämtdatum: 2015-05-19.
- Feng, Huiyun, 2005. "The operational code of Mao Zedong: Defensiv or offensive realist?" *Security Studies*, vol. 14, nr. 4, s. 637-662.
- Fredén, Lars Petter, 2006. *Återkomster: Svensk säkerhetspolitik och de baltiska ländernas första år i självständighet 1991-1994*. Stockholm: Atlantis.
- George, Alexander, 1969. "The "Operational Code": A Neglected Approach to the Study of Political Leaders and Decision-Making", *International Studies Quarterly*, vol. 13, nr. 2, s. 190-222.
- Hermann, Margaret, 1999. *Assessing Leadership Style: A trait analysis* [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://socialscience.net/docs/LTA.pdf>. Hämtdatum: 2015-04-20.
- Hermann, Margaret, 2009. "Content Analysis" i Audie Klotz & Deepa Prakash (red.): *Qualitative Methods in International Relations. A Pluralist Guide*. Basingstoke: Palgrave Macmillan, s. 151-167.

- Holsti, Ole, 1977. *The 'Operational Code' as an Approach to the Analysis of Beliefs Systems. Final Report to The National Science Foundation*. Grant. no. SOC 75-15368. Durham, North Carolina: Duke University.
- Isaacson, Walter, [1992] 2005. *Kissinger: a biography*. New York: Simon & Schuster.
- Kunkle, Fredrik, 2008. "Bush, European Leaders Urge Quick Withdrawal From Georgia." *The Washington Post*. Nyhetsartikel. 2008-08-18.
- Lærd Statistics 1 = Lærd Statistics, "One-way ANOVA in SPSS Statistics," [Elektronisk] 2013. Tillgänglig: <https://statistics.laerd.com/spss-tutorials/one-way-anova-using-spss-statistics.php>. Hämtdatum: 2015-05-19.
- Lærd Statistics 2 = Lærd Statistics, "Independent T-test using SPSS," [Elektronisk] 2013. Tillgänglig: <https://statistics.laerd.com/spss-tutorials/independent-t-test-using-spss-statistics.php>. Hämtdatum: 2015-05-19
- Leites, Nathan, [1951] 2006. *The Operational Code of the Politburo* [Elektronisk]. The RAND Corporation.
Tillgänglig: http://www.rand.org/pubs/commercial_books/CB104-1.html. Hämtdatum: 2015-05-6.
- Levy, Jack, 1994. "Learning and foreign policy: Sweeping a conceptual minefield", *International Organization*, vol. 48, s. 279-312.
- Levy, Jack, 2013. "Psychology and Foreign Policy Decision-Making" i Leonie Huddy, David O. Sears & Jack S. Levy (red.): *The Oxford Handbook of Political Psychology*. New York: Oxford University Press, s. 301-333.
- Lundberg, Lars, 1994. *Bilder av Bildt. Om livet före Rosenbad*. Stockholm: Legus Förlag.
- Marfleet, Gregory B., 2000. "The Operational Code of John F. Kennedy during the Cuban Missile Crisis: A Comparison of Public and Private Rhetoric," *Political Psychology*, vol. 21, nr. 3, s. 545-558.
- Mikaelian, Grant, 2014. "Eastern partnership from Prague to Vilnius. What went wrong?" *Central Asia and the Caucasus*, vol. 15, nr. 2, s. 7-21.
- Möller, Tommy, 2010. "Carl Bildt" i Max Bergstrand & Per T. Olsson (red.) *Sveriges statsministrar under 100 år*. Stockholm: Albert Bonniers förlag.
- Radio Free Europe Radio Liberty, 2015-05-19. "Russian Tycoon Taps Ex-Swedish Foreign Minister And Kremlin Critic As Adviser." Nyhetsartikel. [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://www.rferl.org/content/russia-fridman-appoints-bildt/27019449.html>. Hämtdatum: 2015-05-19.
- Redlask, David P. & Richard Lau, 2013. "Behavioral Decision-Making" i Leonie Huddy, David O. Sears & Jack S. Levy (red.): *The Oxford Handbook of Political Psychology*. New York: Oxford University Press, s. 130-164.
- Renshon, Jonathan, 2009a. "Stability and Change in Belief Systems: The Operational Code of George W. Bush", *The Journal of Conflict Resolution*, vol. 52, nr. 6, s. 820-849.
- Renshon, Jonathan, 2009b. "When Public Statements Reveal Private Beliefs: Assessing Operational Codes at a Distance", *Political Psychology*, vol. 30, nr. 4, s. 649-661.
- Robison, Sam, 2007. "U.S. Presidential Images and Feelings of Control:

- Crises as Catalysts for Change”, *Conference Papers – American Political Science Association*, 2007 Annual Meeting, s. 1-47.
- Schafer, Mark, 2000. ”Issues in Assessing Psychological Characteristics at a Distance: An Introduction to the Symposium,” *Political Psychology*, vol. 21, nr. 3, s. 511-527.
- Schafer, Mark & Scott Crichlow, 2000. ”Bill Clinton’s Operational Code: Assessing Source Material Bias”, *Political Psychology*, vol. 21, nr. 3, s. 559-571.
- Schafer, Mark & Stephen G. Walker, 2006. ”Operational Code Analysis at a Distance: The Verbs in Context System of Content Analysis” i Mark Schafer & Stephen G. Walker (red): *Beliefs and Leadership in World Politics*. New York: Palgrave Macmillan.
- Smith, Charles P., John W. Atkinson, David C. McClelland, Joseph Veroff (ed.), 1992. *Motivation and personality: Handbook of thematic content analysis*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Svenska Dagbladet, 2008-10-1. ”Carl Bildt portad i Ryssland.” Nyhetsartikel. [Elektronisk]. Tillgänglig: http://www.svd.se/nyheter/inrikes/carl-bildt-portad-i-ryssland_1810309.svd. Hämtdatum: 2015-05-19.
- Teorell, Jan & Torsten Svensson, 2007. *Att fråga och att svara*. Malmö: Liber.
- The Economist, 2013-11-23. ”Charlemagne: Playing East against West. The success of the Eastern Partnership depends on Ukraine.” Ledare. [Elektronisk]. Tillgänglig: <http://www.economist.com/news/europe/21590585-success-eastern-partnership-depends-ukraine-playing-east-against-west>. Hämtdatum: 2015-05-17.
- The New Shorter Oxford English Dictionary, 1993, ”belief.” Lesley Brown (red.) Oxford: Oxford University Press.
- Walker, Stephen G., 2000. ”Assessing psychological characteristics at a distance: Symposium lessons and future research directions”, *Political Psychology* vol. 21, s. 597-602.
- Walker, Stephen G., Mark Schafer & Michael D. Young, 1998. ”Systematic Procedures for Operational Code Analysis: Measuring and Modeling Jimmy Carter’s Operational Code”, *International Studies Quarterly*, vol. 42, nr. 1, s. 175-189.
- Walker, Stephen G., Mark Schafer & Michael D. Young, 2005. ”Profiling the Operational Codes of Political Leaders” i Jerrold M. Post (red.): *The Psychological Assessment of Political Leaders*. Ann Arbor: The University of Michigan Press, s. 215-245.
- Walker, Stephen G. & Mark Schafer, 2000. ”The political universe of Lyndon B. Johnson and his advisors: Diagnostic and strategic propensities in their operational codes”, *Political Psychology*, vol. 21, nr. 3, s. 529-543.
- Walker, Stephen G. & Mark Schafer, 2006. ”Belief Systems as Causal Mechanisms in World Politics: An Overview of Operational Code Analysis” i Mark Schafer & Stephen G. Walker (red.): *Beliefs and Leadership in World Politics*. New York: Palgrave Macmillan, s. 4-22.

- Winter, David G., 2013. "Personality Profiles of Political Elites" i Leonie Huddy, David O. Sears & Jack S. Levy (red.): *The Oxford Handbook of Political Psychology*. New York: Oxford University Press, s. 423-458.
- Vertzberger, Yaacov Y. I., 1990. *The World in their Minds – Information Processing, Cognition and Perception in Foreign Policy Decisionmaking*. Stanford: Stanford University Press.